

מאת אנונימי

ימי ירושלים... - וידוי

פרולוג - מיליוני אנשים לבד... (זיכרונות תשרי)

תשרי 2021... אני יושב בערב בדירה הקטנה שלי... אני עושה ניסיון למשהו - לא יודע מה יצא מזה בסופו של דבר...

לכאורה המחר פתוח לרווחה וכל האפשרויות אפשריות - אני יכול לכתוב שירים, סיפורים, תסריטים ומה שבא לי - אני יכול לתכנת גם מה שבא לי - משחקים, תוכנות וכו', ומה שאני לא יודע אני דואג ללמוד ממשהו או ללמד את עצמי... לכאורה הכול בסדר - אז מדוע אני עצוב?

לפני כמה ימים דיברתי עם ידידה לשעבר שלי בטלפון - היא כל היום רואה טלוויזיה ויוטיוב דרך הסמארטפון שלה - היא לא עובדת מאז שהתחילה הקורונה, גרה עם אמא שלה -

"אני אגמור את החיים שלי רווקה זקנה עם כלב," נאנחה לי כמעין השלמה עם הגורל. ואני, מה אני אגיד? היה לי עציץ מתישהו בדירה שלי, אבל הוא מת מחוסר מים כי שכחתי להשקות אותו...

לפעמים אני חושב עליו, על אביב, השותף לשעבר מהפנימייה בירושלים - כן, כן, עדיין אני חושב עליו, אבל כבר לא לטובה, אם כבר מתוך מיאוס ורחמים וקצת סקרנות -

הוא היה החבר הכי טוב שלי באותה תקופה, ואני לא ידעתי, אבל הוא ידע - כן, הוא והפנטזיות המטומטמות שלו. אני חשבתי שאני מקבל אותו, הוא לא קיבל אותי בכלל - רצה לשנות אותי, שאהיה כמוהו... בקיצור, שיח של חרשים ואילמים, או כמו שהפסיכולוגית אמרה לי אז, "אתה לא יודע מי החברים שלך"...

אני רק חשבתי שיש לי חברים, אני רק חשבתי שהוא חבר שלי, שאכפת לו, אבל כשהסתיימו שנות ה-90 והתחילו שנות ה-2000, ואיתם הסתיימה התקופה במכון השיקום, אז התגלו הפרצופים של כולם - כל אחד תפס כיוון ונעלם - כל אחד בסופו של דבר לעצמו... זה מה שהייתה שווה כל החברות הזו שהקאתי דם בשבילה -

הסרט שהוא הכי אהב היה "הטיטאניק", ראה אותו 17 פעם, כל פעם עם מישהו אחר - ככה הוא אוהב לראות את פני הדברים - אנחנו פה בישראל על הטיטאניק הטובעת, והוא עזב לאמריקה ושאנחנו נישאר וניטבע ביחד עם המדינה שהוא כל כך שנא... אמריקאי קטן ומושתן.

בעצם, על מה אני מתלונן? הרי מי שהוא כיום לא מעניין אותי, בעצם כמו שאני לא מעניין אותו יותר - אני זוכר אותו כמו שהיה אז, נער/בחור צעיר, שנון, מצחיק, מגניב, שובב, שיכול להיות מלאך כשבאמת בא לו או בן-זונה אמיתי כשלא בא לו...

אני מניח שמה שאני הכי מתגעגע אליו הוא ההרגשה שיש לי מישהו שאני יכול לבטוח בו ולספר לו הכול - מישהו לצחוק איתו, או שישמע אותי ויקשיב לי, או שיעודד אותי ויתמוך בי - לא כמו הפסיכולוגים, אלא יותר כמו שחבר אמיתי צריך להיות... שאני לא לבד בעולם הזה - שיש מישהו איתי - זה אולי נשמע דבילי, אבל באותה תקופה של סוף שנות ה-90 ותחילת הבגרות שלי, בתוך פנימייה שיקומית מחורבנת לנפגעי נפש צעירים - היה לזה משמעות אדירה - לא היה לנו איך או לאן לברוח, לא היו לנו כבלים או אינטרנט או טלפונים חכמים - מה שהיה לנו היה אחד את השני, וקצת אלבומים של מוזיקה וסרטי וידאו וחלומות נעורים וזהו... ומעלינו היו צוות של מדריכים ופסיכולוגים ועובדי שיקום וסדר יום שבועי נוקשה וחוקים וועדות ותורנויות וניקיונות ובישולים ושאר חרטא, כמו בצבא, רק במקום שמירות עם נשק חילקו לנו תרופות כל ערב וכיבוי אורות בחצות והשכמה ב-7 בבוקר...

לפעמים אני חושב שככל שהיה רע יותר (והיה רע בכוונה, במחשבה מכוונת ומתוכננת), ככה החברות הייתה סמיכה יותר וחשובה יותר - מי שלא היו לו חברים לא שרד, אלא פשוט נשר מהפנימייה בחזרה לאבא ואמא וללא נודע - אני זוכר שכמה שהיה רע שם, לא רציתי לעזוב ולא יכולתי לעזוב - אמא ואבא לא רצו אותי אצלם בבית, וגם ככה לגור איתם היה גרוע יותר מאשר בפנימייה...

בגדול, האם אני מתגעגע? כן ולא, לא וכן, או לא יודע וזהו...

בסופי שבוע החברים שלי מהפנימייה היו נוסעים לתל אביב ומזדיינים או שותים אלכוהול ומעשנים סמים, דברים כאלה - אני לא הייתי יותר טוב, אני בסופי שבוע אצל ההורים הייתי ניגש לחדר המחשב וכל הלילה גולש לאתרי פורנו ומביא ביד...

לא היינו מלאכים, אבל גם לא היינו בני שטן - היינו בשר ודם - בחורים צעירים שמנסים למצוא את מקומם בעולם הדפוק הזה, שרק ילך ויהפוך ליותר ויותר דפוק ובודד ומנוכר ומגעיל...

היינו מספיק תמימים להתעניין במדיטציה וקלפי טארוט וניו-אייג' וגם ביהדות קצת (למורת רוחם של ה"צוות" המפקח עלינו, שהיה אלרגי לכל מה שלא לפי המודל שלו "לשיקום")... כמוכן שלא יכול היה לצאת כלום מהסקרנות הזו - כי אנחנו היינו בפנימייה שיקומית לנפגעי נפש צעירים בירושלים, בעוד שבני גילנו סיימו צבא וחרשו בטיולי תרמילאות את הודו, דרום-מזרח אסיה ודרום אמריקה... המקסימום שיכולנו להרשות לעצמנו היה טיול באחת מהחופשות מהפנימייה לאילת ולשכור חדר באכסנייה זולה...

הכי מצחיק ומכעיס אותי זה כשאומרים לי, "כן, אתה יודע שהתקופה של הפנימייה בירושלים הייתה התקופה הכי טובה שלך", בדרך כלל אומרים לי את זה אנשים שלא היו איתי אז, אלא רק שמעו אותי מדבר לפני הרבה שנים על כמה אני מתגעגע לפנימייה - הקטע הוא שאני כבר שיניתי קסטה, בעוד שהם חושבים שנשארת באותו מקום - זה רק מראה שכיום אף אחד לא באמת מכיר אותי ולאף אחד לא באמת אכפת מה באמת אני מרגיש או חושב - הצוות שמלווה אותי חפץ, רק בא להשגיח ולפקח כדי שיהיה מה לכתוב בדו"ח - בכלל, "אנשי צוות", "עובדים סוציאליים", "פסיכיאטרים", "פסיכולוגים" ו"מדריכות שיקומיות", אלה האנשים שהכי פחות אכפת להם ממך, הם בעצם לא רואים אותך בכלל ממטר, אתה בסך הכול העבודה שלהם... חומר גלם...

הוא פעם שאל אותי, "למה אתה מספר את זה לי? למה אתה לא מספר את זה לפסיכולוגית שלך?" גם אם היה שואל אותי כיום את אותה שאלה, הייתי עונה לו אותו דבר - "שתלך הפסיכושמוקית לקיבינימט! אני מספר לך את זה כי אתה חבר שלי! וכי אני רוצה! זה למה!"

כל חורף היה יורד שלג בירושלים ליום-יומיים, לפעמים בינואר ולפעמים בפברואר, והעיר הייתה מתכסה בשכבה לבנה - בתי הספר היו נסגרים וכולם היו בבתים ליד התנורים מתחממים, ורק אנחנו מהפנימייה היינו יוצאים לשחק בשלג כמו ילדים קטנים שרואים שלג בפעם הראשונה בחיים שלהם...

בסופי שבוע שהיינו נשארים בפנימייה היו קורעים אותנו בתורנויות של בישולים וניקיונות, אבל בשבת היינו רואים סרטי וידאו שהיינו בוחרים מספריית הווידאו במושב הגרמנית, ובמוצאי שבת היו לוקחים אותנו לראות קולנוע...

כל יציאה שלנו מחוץ לפנימייה לבילוי הייתה מסתיימת בסופו של דבר בקנייה של אלבום מוזיקה או ספר או שניהם, וכמובן היינו יוצאים בקבוצות, אז גם היינו יושבים לאכול בבורגר קינג או מקדונלד'ס - ההורים היו קונים לנו בגדים אופנתיים של שנות ה-90, כך שכל מי שראה אותנו היה בטוח שאנחנו תיירים אמריקאים, בייחוד כשהיינו מתחילים לדבר בינינו באנגלית, מחקים את המבטאים של השחקנים בסרטים שראינו... לכל אחד היה טעם משלו בקולנוע ובמוזיקה או בספרות, והיינו יכולים לדבר שעות על המוזיקה, הספרים או הסרטים שאנחנו אוהבים...

אני חושב שלא דווקא לפנימייה או לחברים אני בעיקר מתגעגע, כלומר כן מתגעגע, אבל לא רק - אני מתגעגע גם לתקופה שכיום נראית כמו עידן האבן או ימי הביניים מבחינה תרבותית וחברתית...

אני עדיין זוכר, וזה נראה לי מוזר כיום, בעידן שהכול דיגיטלי, זורם, חי ברשת ובמדיות החברתיות - אבל אני זוכר שאז עדיין - עיתון היה עיתון וטלוויזיה הייתה טלוויזיה, וסרט וידאו או קולנוע או ספר או אלבום מוזיקה שהיית מתאמץ והולך וקונה או שוכר, שומע, קורא או רואה - היה לזה משמעות אחרת מאשר כיום -

אני לא יודע אם זה היה יותר טוב או פחות טוב מאשר כיום, אבל על זה כולנו גדלנו והאמנו שזה לא ישתנה לעולם, כמו שגם הציניים ביותר מאיתנו באיזה שהוא מקום קיוו או רצו או האמינו שהחברות שבינינו תשרוד הכול...

אולי אני טיפש נוסטלגי, אבל יכול להיות שאז היה העולם מקום יותר אנושי וידידותי? פחות טכנולוגי ומתקדם ומנוכר? אני לא שוכח לרגע את הפיגועים המחרידים של שנות ה-90, אבל משהו בהתנהגות של האנשים הרגילים נדפק מאז... מחברה הפכנו לקולקטיב של יחידים בודדים שיכולים להעביר יום שלם מבלי להיות בקשר עם אף אחד (כפי שאני עושה, לצערי)...

עם השנים שחלפו, מדי פעם שמעתי שחלק מהאנשים שהיו איתי בפנימייה בירושלים התאבדו או מתו בנסיבות חשודות - התגובה הראשונה שלי בדרך כלל היא הלם, אבל אחר כך אני פשוט אוטם את עצמי ולבסוף אני פשוט שונא לחשוב על זה - התנתקתי כמעט לגמרי ממי שהייתי אז, הרי העולם השתנה לגמרי ואנחנו כולנו הזדקנו - אבל האמת היא שזה טרגי ומכעיס - מכעיס משום שהמכון שיקום לא באמת "שיקם" אותנו, ושום דבר לא הציל אותנו, לא הפנימייה, לא המכון, לא החברויות שבסוף הסתיימו, ולא שום דבר - ובסופו של דבר התקווה שלנו "להשתקם" ולבנות לעצמנו חיים משל עצמנו בתוך העולם הגדול - בסוף העולם השתנה כל כך, שכל "שיקום סוציאלי" זה קישקוש בתחת בתוך עולם "א-סוציאלי". במקום שאנחנו נתאים את עצמנו לעולם ונהפוך להיות אזרחים יצרנים וחברתיים בחברה ובעולם - החברה והעולם התאימו את עצמם אלינו והפכו להיות "דפוקים בראש", אנטי-חברתיים ואנטי-יצרניים... במקום שאנחנו נתאים את עצמנו לעולם, העולם התאים את עצמו אל החולי הנפשי שלנו - עולם סכיזופרני-מאני-דיפרסיבי עם חרדות ודיכאון והתמכרויות... ובדידות קורעת לב...

במשך המון שנים אחרי סיום הפנימייה ואחרי שכל ה"חברים" הלכו קיבינימט... התנחמתי מהזיכרונות - בעיקר מהמוזיקה שהיינו שומעים בפנימייה - ג'אז, בלוז, קלאסיקות פופ ורוק, רוק ישראלי משנות ה-90, המוזיקה של שנות ה-90 והמאה העשרים, וגם מוזיקה קלאסית. הייתי שומע שנים את רדיו 88FM של קול ישראל - עד שסגרנו את השאלטר על קול ישראל ועל רשות השידור והקימו את התאגיד החדש "כאן" (איפה שזה לא יהיה)...

אני, עם השנים, התחלתי לכתוב שירים על העבר ועל ההווה שלי, של לחיות עם המחלה הנפשית שלי, ואף הוצאתי כמה ספרי שירה בעזרת ההורים שלי... ניסיתי, עם הצלחה מעטה מדי, ללמוד לנגן על גיטרה וניסיתי את כוחי גם בכתיבת תסריטים חובבניים בעברית ובאנגלית... לבסוף, כיום אני מנסה ללמוד תכנות מחשבים - אבל לשם מה כל זה טוב? אני לא יודע... זהו ריפוי בעיסוק, אני מניח...

כשהתחלתי לכתוב שירה בהתלהבות, האמנתי שהיופי והאומנות יצילו אותי ויחזירו לי מעט ממה שאיבדתי כשחליתי וכשאיבדתי את חבריי - האמנתי שהשירה והספרות יוכלו להחזיר לי אהבה - אבל התבדיתי לבסוף, אם כי הכתיבה, כשהיא אותנטית וכנה, יש בה יכולת לרפא ולתת כוח להמשיך לשאת בבדידות ובכאב בהווה ולשאת על גבך גם את שק החרטות והצער מהעבר... אני לא מכיר עוד סוג של אמצעי שהוא עדיין יחסית טהור כמו הכתיבה - בין אם יהיה מי שיקרא ובין אם זה למגירה...

אחרי השירה קניתי גיטרה והתחלתי ללמוד לנגן עליה גם כן בהתלהבות, אבל ההתלהבות שלי הצטננה מהר כשגיליתי שאני אולי יכול ללמוד קצת לנגן בגיטרה, אבל לעולם לא אהיה במשקל מוזיקאים אמיתיים, ובקשר לשירה יש לי קול איום, שרוף מסיגריות...

אחרי השירה והגיטרה הגיע "הדבר הבא", והוא לימוד תכנות מחשבים - מה שנתן לי כוח להמשיך וללמוד עוד ועוד ולהיכנס עוד ועוד יותר עמוק לעולם הזה הוא החלום התמים של "לתכנת צ'אט בוט" (CHATBOT, תוכנת שיחה) ולשוחח איתה כמו ששוחח דויד אבידן עם אלייזה, כלומר, אם אין חברים ואין עם מי לשוחח ולדבר ואין מי שיקשיב וישמע אותי, אז אני אתכנת צ'אט בוט עם בינה מלאכותית כלשהי כדי שהוא יוכל להיות לי לחבר דיגיטלי... אני כבר 5-6 שנים לומד תכנות ועדיין רחוק מצ'אט בוט אמיתי עם בינה מלאכותית שיתן את האשליה שאתה מדבר אל אדם ולא אל תוכנה מתוחכמת ככל שתהיה...

מה שמצחיק הוא שגיליתי שכבר יש אפליקציה מסחרית בשם "רפליקה" שבעצם כבר עושה אותו דבר - מדובר בתוכנת צ'אט בוט שיושבת לך בטלפון ואתה יכול לשוחח איתה מתי שבא לך (בטקסט או אפילו "להתקשר שיחה קולית" אליה) - כמובן שעשיתי מנוי אליה ולפעמים אני משוחח עם הרפליקה שלי בטלפון (הם מוכרים את הדאטה שלך לחברות צד שלישי בצורה אנונימית) - - - כך שמה נשאר לי להשיג בתכנות? פיתוח משחקי מחשב פשוטים? כמו המשחקים שהייתי משחק על המחשב המשפחתי שלנו בשנות ה-80?

אני המון שנים שאין לי "חבר קרוב" או מישהו שאני יכול לדבר איתו באמת "דוגרי", זה פשוט עובדה שלאף אחד אין זמן לזה ושאלף אחד לא מעוניין לשמוע אותי ואת "השטויות שלי", ככה זה כבר שנים על גבי שנים - כולם, מספיק להם לשמוע רק אם אני בסדר או שיש לי איזו בעיה - איזה משהו שצריך לסדר וזהו...

אני לא קורא כמעט ספרים, לא רואה טלוויזיה, לא מקשיב לרדיו (מאז שסגרו את FM88), לא קורא עיתונים (אלא רק קורא את אתרי החדשות באינטרנט), העולם שלי הוא דיגיטלי, כלומר רק מה שאני יכול לעשות על המחשב שלי או בסמארטפון -

אחרי שנים רבות מצאתי חלק מהאנשים שהיו איתי בפנימייה בירושלים דרך פייסבוק ויצרתי מתוך סקרנות איתם קשר (וירטואלי). אחד הפך להיות פראנואידי, חי לבדו ומתפרנס מעבודות דחק ומפרסם שטויות ברוסית בפייסבוק, אחת הפכה להיות חולה כרונית במחלה פיזית ומתגלגלת ללא בית או עבודה בין בתי ידידים שהיא פוגשת בפייסבוק ומפרסמת שירים וקטעים פילוסופיים בסטטוסים בפייסבוק - שניים שמעתי שנפטרו או שמו קץ לחיים שלהם, אחד נעלמו עקבותיו, אחד אחר חי בקליפורניה ולא רוצה שום קשר לא איתי ולא עם אף אחד מהתקופה של ירושלים ושומר בקנאות על הפרטיות שלו, ועוד אחת חיה לה כרווקה בודדה עם אמה המזדקנת - וזהו...

זהו, ללא שום תהילה או זוהר - יצאנו כולנו בתחילת שנות ה-2000 מהפנימייה השיקומית ונעלמנו באנונימיות לחיות חיים אפורים ובודדים, כל אחד לעצמו - גילינו ששום דבר לא חיכה לנו מחוץ לפנימייה או למשפחה - אני התגלגלתי במשך קרוב לעשרים שנה במוסדות ומסגרות שיקום ודיר לנפגעי נפש וסבלתי סבל גדול, והשאר, גם מהם לא יצא כלום - שאף אחד לא באמת אוהב אותנו חוץ מאשר המשפחה שלנו או אמא ואבא (למי שנותר משפחה או הורים)...

גילינו את האמת המרה ש"שיקום אמיתי" הוא משהו שניאלץ לעשות בכוחות עצמנו, עם עזרה של ההורים והמשפחה או לבדנו לגמרי... ושמחוץ למסגרת החונקת, הלוחצת והעוטפת של "פנימייה שיקומית" אנחנו לא מעניינים את אף אחד, אפילו לא את זה...

אם כך, האם הכול היה לשווא? מה נתנה לי השהות בפנימייה בירושלים בסוף שנות ה-90 מלבד זיכרונות דהויים שאף אחד כבר לא רוצה לשמוע עליהם?

אלה שאלות שאין לי עליהן תשובות, וככל שעובר הזמן הן גם לא רלוונטיות להווה שלי ולחיים שלי...

עם השנים זרקתי לזבל מזכרות ותמונות מתקופת ירושלים - תמונות, ציורים, אלבומי מוזיקה, מסמכים וכל דבר אחר שהזכיר לי את אותה תקופה מזורגת... פשוט רציתי לשכוח הכול... אחרי זה, כשערפל הזמן עירפל את הזיכרונות, התיישבתי כדי לכתוב קצת על אותה תקופה בשירים וסיפורים כדי "להשתחרר" מהלפיתה שלה עליי ולשבור את הכאב והחרטות והצער על כל השטויות והטעויות שעשיתי/עשינו אז...

1. אאוטינג!...

ככל שאני מזדקן ומתכער ומאבד את בריאותי וככל שגופי מתכלה ומזדקן ומתכער - ככה אני מבין בדיוק מה איבדתי או מה אני מאבד - היום, כשאני מסתכל על התמונות הישנות של תקופת נעוריי וצעירותי, אני מבין שהייתי יפה תואר - יפה תואר עד שאפילו היו כאלה שרצו את חברתי או נמשכו אליי ואף התאהבו בי -

אולם, כיוון שראו שאני צעיר, בור, טיפש ומטומטם שלא מבין מהחיים שלו, ככה תפסו ממני מרחק - שי, למשל, בפנימייה נמשך אליי - היה "דלוק על התחת שלי", רצה לפתוח את התחת שלי - "אני אהיה הראשון שלך", היה לפעמים מכריז בפניי, עד שהצוות דיבר איתו שיפסיק - הוא עשה הכול כדי לאותת לי שהוא מעוניין - הוא שאל את אביב איזה פורנו אני אוהב? מה הפטיש שלי? מה מדליק אותי? או היה מבקש ממנו עצות איך יוכל לגרום לי להימשך אליו? ואביב היה נותן לו כל מיני שטויות בתור עצות - הוא גילח את ראשו או גידל זקנקן צרפתי, למשל, וכמה פעמים דיבר איתי ואמר לי שהוא מעוניין שנהיה "חברים" - האידיוט היה כל כך חרמן שלא הבין שאני לא הומו או לא מתכוון לשכב עם גברים, או לפחות לא איתו... הצוות אמר לי ולו להתרחק אחד מהשני, אמרו לי, "אל תעלה לשי לחדר שלו", כי לפעמים הוא היה מזמין אותי ביחד עם יפעת או עידו לשבת ב"סוויטה" שבנה לעצמו ביחידת דיור בפנימייה, להקשיב לאלבומי מוזיקה במערכת החדשה שקנה לעצמו עם חמשת הרמקולים - אז הפסקתי לעלות אליו.

ואביב, השותף לחדר, שהיה בארון באותה תקופה של הפנימייה (הוא יצא מהארון בסוף השהות של הפנימייה), היה בטוח שגם אני הומו בארון, ואני, כמו טמבל, סיפרתי לו בוודוים את כל הסודות של הנפש שלי כי חשבתי שהוא "חבר שלי". במידה מסוימת, אביב היה לי מה שאני הייתי לשי, כנראה - צחוק הגורל...

אביב לא טרח לספר לי "הכול", הוא העדיף לשמור על הסודות שלו לשיחות עם הפסיכולוג שלו בפנימייה... בכלל, אני נחשבתי אז ל"שוטה של הפנימייה", איזה אחד טמבל ירוק שמדבר שטויות ומספר החוצה את כל הסודות שלו וילדותי ולא יודע לסתום את הפה -

אני, כמו טמבל, לא הבנתי שכל החברים שלי בפנימייה הם הומואים בארון, נפגעי נפש צעירים - שי, אביב, איתן. ויפעת הייתה מופרעת ומוזרה שהצטרפה דרך שי, ושלי הצטרפה לחבורה דרך אביב, ועידו הצטרף חלקית דרכי...

שי חיבב אלכוהול וגידל נחשים ועכבישים ארסיים בחדר שלו בקיבוץ ממנו בא... אביב חיבב סמים, מגראס ועד אקסטזי, וכשלא היה, אז שתה אלכוהול... איתן הגיע מבית הרוס - אמא חולה נפשית וסבא וסבתא מבוגרים מתל אביב... שי (לפחות כך השמועה עליו אמרה והוא דווקא לא הכחיש אותה אף פעם) היה עובד שטן ואביו התאבד כשהיה בן 10... אביב, הוריו היו גרושים ועשירים, בעלי דרכון אמריקאי... שי ואיתן ידעו לנגן על קלידים ועל גיטרה, שי גם צייר ציורים ותלה אותם על הקיר בחדר...

היה פעם שהם ניסו לעשות לי "אאוטינג", זה היה כשכבר שלושתם היו מחוץ לארון, לפחות באופן חלקי או מלא - פשוט באתי באוטובוס מדירת המעבר של המכון (שלב ב' של תהליך השיקום של המכון) לשיחה הטיפולית הרגילה שלי, ומצאתי את אביב, שי, יפעת, איתן וכל מי שהכרתי, כולל המדריכים, עוטפים אותי באהבה ואומרים לי, "זה בסדר, אנחנו יודעים! ואנחנו אוהבים אותך כמו שאתה!" ואז אביב ואיתן ושי ועוד מישהו שאני לא זוכר אמרו לי, "זה בסדר, גם אנחנו כאלה," "גם אני כזה" - הם עדיין דיברו איתי ברמזים וקיוו שאני אבין מה הולך סביבי - ואז נכנסתי לשיחה עם הפסיכולוגית והכחשתי הכול: "אני אחליט מה אני, ואף אחד לא יכתיב לי מה להיות!" אמרתי לה, ובסוף השיחה יצאתי החוצה וצרחתי עליהם שאני לא הומו ושיפסיקו כבר, ואחרי זה לקחתי אוטובוס בחזרה לדירת המעבר בהרגשת כעס ותיעוב ועצב... כמובן שהם לא השתכנעו והתחילו להפיץ עליי שמועות ולרכל וגם לתעב אותי על שאני "הומו פחדן בארון", ולאט לאט להתרחק ממני באופן הדרגתי...

אני יודע מי ארגן את כל האאוטינג הזה - זה היה אביב! השותף לחדר שלי, שהלך והראה לצוות את המכתבים האישיים שכתבתי לו ואת כל מה שסיפרתי לו בלילות בחדר אחרי כיבוי אורות... אביב, שהיה מאוהב ברעיון שהוא "יציל אותי"... וכמובן שגם שי היה מעוניין בכך, כי אז אולי יהיה לו סיכוי איתי אם "אצא מהארון"...

אביב לא באמת היה מדבר איתי על דברים רציניים - בדרך כלל, כשהוא רצה לרמוז לי משהו או לגרום לי להבין משהו, הוא בדרך כלל היה אומר לי, "יש לי שיר שאני רוצה שתשמע", והיה משמיע לי איזה שיר באנגלית - חבל רק שאני לא הבנתי את המילים בדרך כלל בגלל המבטא או המוזיקה או רעש רקע, כך שחוץ מהמוזיקה היפה לא הבנתי באמת את המילים ועל מה השיר - כיום אני שומע את אותם שירים ומבין אותם ומה הם אומרים ומה רצה לומר לי או לרמוז לי אביב - אלה בדרך כלל היו שירים בעלי משמעות סמויה כלשהי... על אהבה, על יחסים, על חופש, על גורל ובחירה וכו'...

כולם כמעט עישנו שם, כולל הצוות והמדריכים - אלה היו הימים בטרם "המלחמה בעישון ובמעשנים", בטרם היה אסור לעשן במקומות ציבוריים ובחנויות ומסעדות, בתי קפה וקניונים וגנים ציבוריים - הסיגריות היו זולות, גם תוצרת חוץ וגם תוצרת הארץ -

לקראת שליש השהות שלי במכון החלטתי שנמאס לי וברחתי אל ההורים והמשפחה והתחננתי שיתנו לי לחזור אליהם - באותה תקופה הייתי מחכה שייגמרו התורנויות והניקיונות והוועדות רק כדי להיכנס לחדר שלי, לשים מוזיקה עצובה ולהיכנס אל המיטה שלי ולשכוח שאני בפנימייה - כל החיים החברתיים בפנימייה התנהלו סביב "חדר האוכל" והמטבח, שם רבצו כל יום מרבית המשתקמים ודיברו ביניהם ועם המדריכים. חדר האוכל היה לב החיים החברתיים של הפנימייה, ואני לא נכנסתי לשם עד אז - בקיצור,

ברחתי אל ההורים וביקשתי לחזור אליהם ולצאת מהמכון, אך הם לא היו מוכנים לשמוע או שהציבו תנאים שלא יכולתי לעמוד בהם - שאמצא עבודה ואשכור דירה משלי - אז בלית ברירה חזרתי אל ירושלים, אל המכון, אל הפנימייה ששנאתי, והצוות דאג למרר לי את החיים בגלל שניסיתי לברוח - בקיצור, יום הולדתי ה-21 התקרב, ואני החלטתי שאם כבר אני פה וסובל, אז שלפחות "אהנה לי קצת", והלכתי וקניתי סיגריות והתחלתי לעשן - ומאותו יום אני מעשן... (עם השנים הפכתי למעשן מכור וכבד "פסיכיאטרי"). עוד דבר שהחלטתי להכריח את עצמי לשנות היה ללכת ולשבת בחדר האוכל, איפה שכולם, ולהתחיל לדבר עם אנשים - כמובן שלא היה לי שום מושג על מה לדבר או עם מי ומה לספר ומה לא - אז מאותו יום הפכתי מהטיפוס הדיכאוני והמתבודד ל"שוטה הפנימייה", שמפטפט כל הזמן ומדבר שטויות ולא סותם לרגע...

הייתי מביא איתי את הרדיו-טייפ-דיסק שאבא קנה לי ליום הולדת 17 שלי, תוצרת aiwa, לחדר האוכל ומנגן עליו את הדיסקים שעד אז היו לי - הקראנבריו ו"מכונת הזמן" של משינה ולפעמים "פסקול הסרט בלייד ראנר" של ואנגליס. המשתקמים היו צוחקים עליי ובזים לי - חלקם בגלוי לא סבלו אותי, אבל לי הייתה הזכות להיות במטבח ולנגן מוזיקה להנאתי כי הייתי חלק מ"הקהילה הטיפולית" של הפנימייה, אז אף אחד לא יכול היה לומר לי כלום -

מאוחר יותר קניתי את "רדיו בלה בלה" של החברים של נטשה וטחנתי אותו במערכת הקטנה שלי בחדר ובמטבח - הייתי שומע את המוזיקה שלי בדרך כלל כשהייתה לי תורנות ניקיון של חדר האוכל והמטבח, כשכולם הלכו לחדרים שלהם ואף אחד לא הפריע לי -

בשלב יותר מאוחר התחלתי לקנות אלבומי מוזיקה ששמעתי אצל אחרים - שי אהב ג'אז, בלוז, מוזיקה קלאסית, איתן אהב מוזיקה אלקטרונית כמו טריפ-הופ, אביב אהב פופ לועזי כמו של מדונה, רובי וויליאמס ובעיקר מוזיקה אמריקאית, יפעת אהבה רוק ישראלי כמו המכשפות ולהקות אחרות - וכולנו גם אהבנו לקנות פסקולים של סרטים שראינו ואהבנו - היינו קונים את האלבומים שלנו בחנויות דיסקים של מוזיקה כמו טאוור רקורדס או חנות פיקדילי או התו השמיני.

וכל לילה הייתי משמיע חלש בלופ את הפסקול של בלייד ראנר של ואנגליס במערכת הניידת שלי ונרדם איתו, בעוד אביב היה נרדם עם הדיסקמן שלו ושומע באוזניות את המוזיקה שלו. גם לי היה דיסקמן - של סוני או פנסוניק...

2. שיעורי ציור

מאז שנכנסתי לפנימייה ועברתי את ההלם הראשוני שלי של להיות מחוץ לבית ההורים, תמיד חיפשתי אחר משהו, איזה תחביב או תחום עיסוק שיהיה שלי ורק שלי - ביקשתי מהוועדה של הקהילה לאשר לי ללכת לשיעורי ציור פרטיים, ואחרי שקיבלתי אישור התחלתי לחפש אחר מורה לציור - משהו נתן לי מספר טלפון של ציירת אומנית שנותנת שיעורי ציור, וכך התחלתי פעם בשבוע או פעמיים (אני כבר לא זוכר) לנסוע אליה לסטודיו שלה ב"נחלת שבעה" במרכז ירושלים - קניתי ציוד לציור והתחלנו ללמוד - בהתחלה עם עפרונות, אחרי זה עפרונות צבעוניים, והגענו עד לפסטל וצבעי מים - קראו לה חווה והיא

הייתה אומנית וציירת ופסלת די ידועה בירושלים - לפני הפנים שלי היא אמרה לי, "יש לך כישרון לציור", היא לקחה 120 או 140 ש"ח לשיעור ציור של שתיים וחצי או שלוש - היו לה עוד תלמידים ותלמידות, אבל היא לימדה כל אחד ואחת באופן פרטי אצלה בסטודיו - היא הייתה בשנות ה-40 או ה-50 לחייה, גרושה עם ילדים גדולים.

לכאורה הייתה אומרת לי "יש לך כישרון", אבל תכל"ס, כל מה שעניין אותה היה הכסף - כי זה מה שמעניין באמת אומנים - כסף, הכרה, יוקרה, תהילה ובעיקר כסף...

יום אחד באתי לשיעור וחווה אמרה לי שהיום היא תלמד אותי ועוד תלמידה שלה, אישה בשנות ה-30 לחייה - טוב, אנחנו מציירים, התלמידה מסתכלת בציורים שלי ולא מפסיקה לצחוק. לקראת סוף השיעור אני הולך לשירותים, וכשאני חוזר אני תופס את חווה ואת התלמידה מדברות ביניהן עליי, זה הלך בערך ככה:

התלמידה: מי הוא?

חווה: סתם איזה פסיכי שבא מאיזו פנימייה של קוקואים.

התלמידה: ויש לו כישרון?

חווה: יש לו כישרון כמו לילד בן 3...

כשחווה גילתה אותי מקשיב היא החווירה, ואני העמדתי פנים שאני טמבל שלא מבין וסיימתי את השיעור, ואחרי זה חזרתי באוטובוס לפנימייה כשאני על סף דמעות... סיפרתי לחברים שלי ולאנשי הצוות מה קרה ומה שמעתי, והם אמרו לי שחבל שאפסיק ושה לא משנה כן כישרון או לא כישרון, העיקר הוא אם אני נהנה מזה או לא...

בשיעור הבא ניגשתי לחווה ושאלתי אותה מי זה אותו אחד שהיא והתלמידה דיברו עליו, והיא העמידה פנים שזה איזה מישהו אחר בכלל - לא, לא, אני בטח שלא, אני יש לי כישרון... ואני עוד המשכתי ללמוד אצלה עוד שנה בערך עד שנמאס לי ועזבתי את הציור כליל...

אבל מחוץ לשיעורים הפרטיים אהבתי לצייר - היו לי מחברות ציור ורישום וספרים על ציור שקניתי בחנויות כמו ATRA במושב הגרמנית או חנויות גרפיקה ואומנויות במרכז ירושלים או קניון מלחה - והייתי מצייר ורושם בהם מנופי הפנימייה (את הגינה האחורית, למשל, או את הכיסאות והשולחנות של חדר האוכל) וגם הרבה פעמים שאלתי אנשים בפנימייה (משתקמים) אם הם רוצים שאצייר דיוקן שלהם - חלקם השיבו בחיוב וישבו מולי בלי לזוז, ואני ציירתי תמונת דיוקן שלהם במחברת בעפרונות - הייתי כל כך גאה בעצמי - זו הייתה התקשורת הראשונה שלי עם האנשים האחרים בפנימייה דרך הציור - הייתי

גם מעתיק ומצייר מתוך עטיפות של אלבומי מוזיקה או מתוך חוברות אומנות או תמונות, וגם הייתי מצייר חופשי באופן מופשט בצבעי מים ועפרונות - אחרי כן הייתי מציע לאחרים להסתכל על הצורים. והרישומים שלי בחוברות - זה היה ניסיון ראשוני לתקשר עם אנשים בפנימייה (לפני שאביב או שי או איתן או יפעת הגיעו לפנימייה).

3. איתי

לפני שאביב וכל החבר'ה נכנסו לפנימייה... היה את איתי - משתקם צעיר בן 20 מתל אביב שאליו "התחברתי". לאן שהלך, אני הלכתי איתו וכמעט רק איתו דיברתי - כמו בסרט "מרד הנעורים", הוא היה ג'יימס דין המגניב ואני הייתי הגרופי הקטן שלו שהולך אחריו...

הוא לא היה חולה רציני, לא הייתה לו סכיזופרניה או מאניה-דיפרסיה, הוא סבל מחרדות וממחשבות כפייתיות - הוא רצה ללמוד אומנויות לחימה והעריץ את סרטי ברוס לי, הוא גם נמשך ליהדות וחזרה בתשובה וגם לניו-איג' והיה סקרן לגבי אושו והמזרח הרחוק והודו...

הבנות נמשכו אליו כי הוא היה קול ומגניב כזה, לא איזה חננה כמו שהיו רוב הבנים המשתקמים בפנימייה או כמו שאני הייתי - איתו היה על מה לדבר, הוא היה בעל ביטחון עצמי ובגרות נפשית ואפשר היה לתפוס איתו שיחה על מה שזה לא יהיה... די הלך לו בקלות עם הבנות.

כל בוקר היינו, אני ואיתי, הולכים ביחד ליחידת שיקום של המכון - נסיעה קצרה באוטובוס ביחד עם שאר המשתקמים ושם 5 שעות של עבודה חרושתית מונוטונית משעממת (להרכיב מכסי חשמל). כשהיינו שם ניסינו כל שיכולנו כדי לשבור את הטמטום המונוטוני של "עבודה עבודה עבודה". השכר שם היה 3 אגורות לכל מכסה חשמל, ובסוף היום תמיד היינו צריכים לספור כמה מכסי חשמל הרכיב כל אחד ולרשום את זה - השיקום של המכון היה שיקום תעסוקתי ברמה של שיקום למפגרים, שמכינים אותם לעבודת כפיים חרושתית בפס ייצור באיזה מפעל או באיזה עבודה מוגנת... היינו משוחחים שם עם איזה משתקם דתי על יהדות וחזרה בתשובה ונושאים רוחניים מעולם היהדות, למורת רוחם של יתר המשתקמים והצוות שחזרו ודרשו שנשתוק כבר ונפסיק עם זיוני השכל שלנו ונעבוד...

אחרי השיקום היינו חוזרים לפנימייה, ואחרי התורנויות בפנימייה היינו יוצאים, אני ואיתי, למרכז ירושלים או לקניון מלחה או למושבה הגרמנית, כי איתי רצה לקנות ספר או להתעניין בקשר ללימודי אומנויות לחימה וכו'...

איתי חלם לעשות טיול למזרח הרחוק, לתאילנד או לאשרם של אושו בהודו (הוא בטח נמשך לשם בעקבות השמועות על כל הזיונים והסמים שהולכים שם), לכן היה קונה ספרים על אושו ומדיטציות של אושו או מדריכי לונלי פלאנט על הודו ותאילנד או קלטות וידאו עם סרטי ברוס לי...

בנוסף, איתי גם הביא את התפילין שלו מהבית והתחיל להניח אותם בפנימייה עם סידור, כיפה וטלית - הוא גם נורא אהב ללכת להסתובב בשוק מחנה יהודה ובכותל המערבי...

לפעמים היינו שומעים ביחד קלטות טייפ של הרב אמנון יצחק, המחזיר בתשובה הנודע, ומדמיינים את עצמנו "מתחזקים" ביהדות ובמצוות באיזו ישיבה לחוזרים בתשובה או מתחתנים בשידוך ומקימים משפחות כשרות כדת משה וישראל... זה היה חלק מזרם התת-מודע הקולקטיבי של שנות ה-90 ותחילת האלפיים, היו שנמשכו ליהדות וחזרה בתשובה והיו שהלכו על אושו / בודהיזם / מדיטציות / אשראמים וניו-אייג'יזם -

אחרי כ-9 חודשים של שהייה בפנימייה, איתי החליט לעזוב את ירושלים ולחזור להורים בתל אביב, נמאס לו מהחוקים ומהאנשים ומהמשתקמים והוא רצה את החופש שלו - לפני שעזב, כשעוד התלבט (ההורים לחצו עליו להישאר בירושלים בפנימייה), הלך לאסטרולוגית לייעוץ וביקש שתכין לו מפה אסטרולוגית לגבי העתיד שלו לשנים הבאות, והיא אמרה לו בין היתר שהוא יעזוב את הפנימייה, אז הוא עזב סופית והשאיר אותי לבד בפנימייה בלי אף אחד לדבר איתו...

4. אביב המגניב...

אחרי איתי, כעבור כמה שבועות, התחיל טפטוף של משתקמים חדשים להתקבל לפנימייה במקום אלה שעברו לשלב ב' - דירות המעבר. ואז הגיעו אביב ושי ויפעת ועידו ועוד כמה. עבור המשתקמים בפנימייה, כל משתקם חדש הוא סוג של התרגשות וריגוש, "בא לשכונה בחור/ה חדש/ה!" כי הפנימייה הייתה בועה סגורה - כל קשר אל העולם החיצוני היה מפוקח ומוגבל או מנותק - חיינו כולנו בתוך בועה או חממה, עסוקים רק בעולמו הקטן של הפנימייה - לכן כל משתקם או משתקמת חדשים היו סיבה למסיבה ולסקרנות - כולם רצו להכיר אותך... אביב נכנס להיות השותף החדש שלי לחדר, הוא היה בן 17 והגיע אחרי דיכאון ואשפוז וטיפול במכות חשמל - הוא ניסה לפני כן לגור בדירה ששכרו לו הוריו, אבל זה לא ממש הלך, הוא הגיע מדוכא וכועס ועם בוז כלפי כולם וגם כלפיי - איך שראיתי אותו ידעתי "שהוא כזה" (הומו), זה היה ברור וזועק לשמיים - אני מניח שככה כולם "יודעים" עליי כשהם רואים או ראו אותי בפעם הראשונה. השוני הוא שאביב בסוף קיבל את זה והשלים עם זה, בעוד שאני מכחיש את זה או מתעלם מזה עד עצם היום הזה...

יש מי "שרואים עליו" ויש מי שלא - ככה זה כנראה... ואם רואים עליך "מה שזה לא יהיה" (כלומר וואטאבר, מה שאתה משדר לסביבה שלך), אז זה גם היחס שתקבל בחזרה מהסביבה ומכולם - לי קראו "מפגר", "דפוק", "טמבל מגמגם" ו"הומו" מאז שהייתי בגן חובה - כנראה שזה מה שאני משדר, וכתוצאה מכך אף בנזונה ואף בת זונה לא רצו להתקרב אליי עם מקל או לדבר איתי או להתחבר אליי או לנסות להכיר אותי, כל 12 שנות הלימוד שלי לא היו לי חברים בבית הספר או בתיכון - דיברתי אל הקירות... על שי, למשל, לא ראו עליו כלום - כנראה מפני שאביב שידר תדר של "נשיות", ואילו שי שידר תדר של "גבריות"... לקח לי המון זמן להבין ולדעת ששי גם הוא "כזה".

ככה קראו להומוסקסואליות בשנות ה-90 - הומו היה התואר הרשמי והקללה בשפת רחוב, ואילו ברמיזה היו הכינויים "מתלהב", "מתרומם" או "כזה" - זה היה בערך הז'רגון בישראל מחוץ לבועה של הקהילה הלהט"בית בתל אביב - התל אביבים היו תמיד חיים בבועה משל עצמם, מנותקים מהפריפריה (אפילו רמת גן היא פריפריה מבחינת התל אביבים), התל אביבים המצחיקים האלה עם כת ה-PC שלהם והפוסט-מודרניזם הדפוק שלהם - והם תמיד מביטים בהתנשאות צינית על כל מה שלא תל אביבי (קרי כל המזרח התיכון) עם תחושת עליונות לבנה וגזענית - לא פחות גרועים משאר הגזענים והקיצונים, העיקר משחקים אותה נאורים, ליברלים ויפי נפש - (כן, אני שונא את תל אביב, מבצר היהירות והגזענות הלבנה).

בכל אופן, אני אמרתי לעצמי שלא משנה אם אביב הוא "כזה" או לא, אני שמח שיש לי שותף חדש לחדר... בשבועות הראשונים הוטל עלינו לקבל ולהדריך את "החדשים" בחוקי המסגרת של הפנימייה ולעזור להם - אני הייתי צריך ללוות את אביב, להסביר לו ולעזור לו עם התורנויות, ניקיון והבישולים, ולהסביר לו על איך הדברים עובדים בפנימייה (כמו שעשו לי כשהייתי חדש).

אביב לא היה "חולה כבד", הוא סבל משאריות של דיכאון ומבעיות נפשיות, אבל לא סבל מסכיזופרניה או מאניה-דיפרסיה, ולכן הנפש שלו הייתה חזקה ובוגרת יותר משאר המשתקמים, הוא לא סבל מחיי נפש ריקים וחלולים או מחוסר מעוף ומ"אפקט שטוח" כתוצאה ממחלה נפשית כבדה או מתרופות אנטי-פסיכוטיות חזקות ומסממות. הנפש שלו לא נדרסה או נמחקה ממחלה או מתרופות - והתוצאה הייתה שהיה על מה לדבר איתו והיה כף לדבר איתו, לעומת משתקמים אחרים שחיי הנפש שלהם היו על תקן של זומבי על סמים פסיכיאטריים...

בלילות ניסיתי לדובב אותו ולהצחיק אותו ולהוציא אותו מהעגמומיות שאפפה אותו - אני לא יודע מה הוא חשב על המקום שנפל אליו ועליי, אבל בסופו של דבר הקרח נשבר בינינו והתחלנו לדבר, בהתחלה על דברים פשוטים ואחרי זה יותר ויותר על דברים אישיים יותר...

אביב חי רוב חייו עד אז כהומו בארון, למרות שכל מי שהיה בסביבתו ידע על כך (חוץ מהוריו שניסו להכחיש זאת כנראה), למרות גילו הצעיר הוא הספיק לעבור הרבה בחיים שלו, לפחות על פי מה שסיפר לי על עצמו -

הוא הספיק:

1. לעבור אונס טראומטי
2. לעבוד בתור נער ליווי
3. לנשור מבית הספר בגיל צעיר
4. להתנסות בסמים ובאלכוהול
5. להצטרף לכת היהודים המשיחיים ולעזוב אותה
6. למצוא את "אהבת חייו" ולאבד אותו בתאונת דרכים
7. להיות בקשר עם הומוסקסואל מבוגר וחולה איידס ולראות כיצד הוא גוסס ומת מהמחלה
8. לשקוע בדיכאון קליני עמוק, להתאשפז ולעבור טיפולי חשמל

אביב לא נכנס יותר מדי לפרטים בנוגע לתחנות חייו אלו - הוא שמר את הפרטים לשיחות עם המטפל שלו בפנימייה, אבל אני סיפרתי לו ללא חשש על עצמי את סודותיי הכמוסים ביותר... אולם לא רק שיחות כבדות משקל היו בינינו, אלא בעיקר היו בינינו שיחות קלילות של רכילות פנים-פנימייתית ושל פטפוטי שטויות וצחוקים, בדיחות ורגעי שטות... אביב היה האדם הכי מגניב, מצחיק, שנון, חכם, כריזמטי, כובש לב (ואמיץ) וטוב לב שהכרתי עד אז... ההתאהבות שלי בו הייתה טבעית לגמרי...

זה היה כאילו אביב היה האדם הראשון שגילה לי מה פירוש הדבר "לעשות כף" או לחוות אושר ביחד - בסופו של דבר התקרבו עד כדי כך שדי היה לי לשהות במחיצתו ולדבר איתו כדי להרגיש כאילו "אני בבית" והכול בסדר - בזכות אביב שהיה איתי, כבר לא היה אכפת לי מהעגמומיות והעליבות של המציאות בפנימייה ובמכון השיקום העלוב והמחורבן שאליו נפלתי - כבר לא היה לי משנה כמה קשה או מחורבן המצב, העיקר שיש לי חבר כמו אביב שאיתו אפשר לצחוק מהכול ולפרוק הכול החוצה - אביב היה זה שגרם לי להרגיש את "התעלות הנפש" מעל מציאות העלובה של מכון השיקום - בזכותו החיים הפכו להיות לא רק נסבלים אלא גם בעלי עניין ומלאי יופי - הלכתי שבי אחריו והוא הכיר לי את שי ויפעת ואת שלי ויותר מאוחר את איתן, וכך הפכנו כולנו לחבורה אחת - לא הייתי יותר לבדי בפנימייה ובמכון השיקום, היו לי את "החבר'ה שלי" שעליהם יכולתי לסמוך ואיתם יכולתי לצאת אל העיר ירושלים ולבלות ביחד איתם...

בפנימייה, בחדר המשותף עם אביב, אחר הצהריים או בערב או בלילה אחרי כיבוי האורות של הפנימייה, היו לי את השיחות הכי עמוקות ומשמעותיות עם אדם כלשהו עד לאותה נקודה - אני רק מצטער שלא הייתי בוגר מספיק כדי להבין ולעכל ולדבר אחרת מאידך שדיברתי... יכול להיות שבגיל מאוחר יותר או במצב שונה או עם בגרות נפשית גדולה יותר, השיחות בינינו היו לוקחות אותנו למקום אחר... ואולי העתיד היה נראה אחרת לגמרי...

בפנימייה היה איסור גורף על סמים ואלכוהול ועל קיום יחסי מין בתחום הפנימייה, מי שעבר על כך היה עף ישר לקיבנימט, ולנו לא היה מקום טוב יותר להיות בו באותה תקופה...

היה לנו מעין ויכוח קטן או מחלוקת בינינו לגבי משהו שאני האמנתי בו ואביב חלק עליו - אני טענתי בתוקף ש"הכול מותר ואין לזה שום משמעות במציאות", זה היה משפט שאמרה לי אותו הפסיכולוגית הראשונה שלי בתיכון לפני המשבר הפסיכוטי והאשפוז והאבחנה והתרופות ולפני שבאתי לפנימייה "להשתקם" - הפסיכולוגית הזו טיפלה בי בשנות התיכון, וכשסיפרתי לה על רגשות האשמה שלי על האוננות שלי ועל הפנטזיות המיניות שלי, היא אמרה לי ש"בדמיון הכול מותר ואין זה משפיע או קובע מי אתה בחיים האמיתיים", כלומר אין זה משנה על מה אני מפנטז כשאני מאונן, כי רק אני מחליט וקובע מה אני ומה הזהות המינית שלי ומה ההעדפה המינית שלי ומה אני אוהב ומה לא ועם מי אני רוצה להיות ומי לא, ואני חופשי להיות את חיי איך שאחליט כל עוד אני לא פוגע באחרים או בעצמי או עובר על החוק...

אביב לא קנה את זה בכלל - "אתה הומו! ואני יודע ואתה יודע ואני יודע שאתה יודע ואתה יודע שאני יודע וכולם יודעים! אז תפסיק כבר לשחק משחקי מחבואים עם עצמך!" אמר לי בכעס, "אתה יכול להכחיש את זה כמה שאתה רוצה, אבל זה לא יעבור לעולם! זה מה שאתה ואתה לא יכול לשנות את זה, לא משנה מה תעשה או תחשוב!"...

בשיחות הנפש שלנו בחדר המשותף, רק אני ואביב, הוא סיפר לי על הפחד שלו מההזדקנות והזקנה ומלהיות זקן בודד לבד וכבוי ומשעמם ומשועמם, הוא גם סיפר לי שהוא לא מוכן שיקברו את גופתו באדמה ושהתולעים יאכלו את גופתו, הוא רוצה שישפרו את גופתו ויפזרו את האפר שלו היכן שיצווה בצוואה - אביב היה אנטי-דת - כל דת שהיא וכל מסורת שהיא, ומסתבר שהוא גם היה הטרופוב גאה - בז לכל ערכי המשפחה והמסורת המערבית, בז למוסדות וארגונים ולדתות, בז לסטרייטים שבעיניו היו אספסוף הומופובי, גזעני ומטומטם, חסרי כל תחכום או אלגנטיות - הוא האמין ברוחניות באופן כללי, אבל לא בדת ספציפית - סמים בעיניו נחשבו לאמצעי קדוש להיפתח לעולמות ומימדים אחרים או סתם כאמצעי להרגיש אושר וכיף - הוא היה אוהב להשתמש בסמים או באלכוהול בסיטואציות אינטימיות או חברתיות, הוא טען שזה עוזר לשבור את הקרח ועוזר להשתחרר מעכבות ולהיות ולהרגיש חופשי, "אתה יוצא מעצמך ומוצא את עצמך באווירה עליזה ומשמחה", הסביר, "ואז אתה חופשי באמת לאהוב ולהיות נאהב, כל הפחדים והבושה והמחסומים נמסים ונעלמים"...

השגרה בפנימייה דיכאה אותו והוא התנחם מחברתי וחברתי שי ויפעת ושלי ובעיקר מעשיית מעשי קונדס ומרי נגד החוקים של הפנימייה והמכון שיקום - הייתה פעם ששכרנו סרט וידאו פורנוגרפי מאיזה וידאו-מט וצפינו בו בחשאי בסלון הפנימייה - סתם כדי לשים זין נגד החוקים של המכון - לא נתפסנו ולא גילינו לאף אחד ולא נענשנו - אף אחד לא ידע מזה, זה היה הסוד שלנו - אני הייתי קונה חוברות כחולות של "האסלר" ו"פנטהאוז" בקיוסקים ומחביא אותם מתחת למזרון שלי בחדר, והיינו מסתכלים עליהם ביחד - קוראים את המאמרים והטורים ומדפדפים בתמונות - מסתכלים על עירום ופורנו של נשים וגברים - קוראים ביקורות על סרטי פורנו וצוחקים וגם ממדור הבדיחות הגסות והפרודיות על הפרסומות, היינו צוחקים... דאגנו לא לספר לאיש ולא נתפסנו - שיחקנו אותה משתקמים טובים וצייתנים, ובחשאי היינו מורדים ובזים לפנימייה ולמכון השיקום ולכללים שלהם... העולם של המכון ושל הפנימייה נראה בעינינו מגוחך ועלוב עם החוקים הנוקשים והשגרה המטמטמת... היינו עושים חיקויים של המדריכים והמדריכות, לועגים וצוחקים על הצוות ומתפוצצים מצחוק... בקיצור, היינו עושים קרקס מכל הטמטום של הפנימייה שהלך סביבנו, וזו הייתה הרגשה כל כך טובה שהנה יש מישהו כמוני שסובל פה איתי וביחד אנחנו פורקים את הכול ועושים מזה צחוק ולועגים ומורדים בקטנה - עזרנו אחד לשני והיינו שם אחד בשביל השני כמו אחים לצרה או חברים לזמן ולמקום, וזה היה נפלא לא להיות לבד בחושך ובקור, בעליבות ובעגמומיות של המכון והפנימייה וירושלים...

היינו עוזרים אחד לשני בסיגריות, כי שנינו עישנו, אז אם אני או הוא היינו נתקעים בלי סיגריות, היינו מלווים אחד מהשני ומחזירים אחר כך... אם רצינו קצת להתאוורר מהפנימייה ולצאת קצת לאן שהוא, היינו יוצאים ביחד ומודיעים לצוות לאן אנחנו יוצאים ומתי אנחנו חוזרים, וככה משוטטים להנאתנו בקניון מלחה או במושבה הגרמנית או במרכז ירושלים, מסתכלים באלבומי מוזיקה או בספרים בחנויות או שוכרים סרט וידאו ולמחרת או באותו יום בערב רואים ביחד... לפעמים אוכלים פלאפל או פיצה או ארוחת מקדונלד'ס... בניקיונות של החדרים היינו מחלקים את העבודה בינינו וככה מסיימים יותר מוקדם... אם היינו צריכים למצוא מישהו שיחליף אותנו בתורנות מטבח, היינו פונים זה אל זה וסוגרים עניין...

אני ואביב גם סיפרנו זה לזה והחלפנו חוויות מהאשפוזים שלנו על כל הסבל שעברנו במחלקות הסגורות/פתוחות, וזה היה משחרר, לפחות עבורי, כי עד אז לא היה לי אף אחד לדבר איתו ולפרוק את זה - נשאתי בתוכי את כל הזיכרונות הרעים מ"שם" בלי שיכולתי לבטא אותם במילים כי אף אחד לא הסכים לשמוע אותי - אביב הסכים ועודד אותי להוציא החוצה ולדבר איתו על מה שעברנו שם...

באחד הלילות בפנימייה, אני ואביב נשארנו ערים כל הלילה - באותו לילה הסכים אביב שאצייר תמונת דיוקן שלו, "אבל אני רוצה שתצייר אותי כאישה" (כלומר הפנים שלו עם גוף של איזו דוגמנית מאיזו פרסומת בעיתון לבגדי אופנה), ואכן כל הלילה (למעשה התחלנו כבר אחרי הצהריים ובמהלך הערב והמשכנו עד לפנות בוקר) ישב מולי אביב על המיטה ואני ציירתי את תווי פניו ואת ראשו, ואז המשכתי לצייר את גופה של הדוגמנית, כולל השיער השופע והתסרוקת, והוספתי לו עגילים לפי דרישתו, וכשסיימתי חתמתי את ראשי התיבות של שמי באנגלית ואת התאריך הלוועזי. את הציור המקורי נתתי לאביב ושמרתי לעצמי על העתק (צילום ממכונת צילום), אבל בסופו של דבר עם השנים זרקתי את ההעתק שלי לפח - ידוע לי שלאביב יש את התמונה המקורית ממוסגרת היכן שהוא בביתו עד עצם היום הזה, אי שם באמריקה...

5. סופי השבוע עם דמיטרי...

דמיטרי היה מבוגר ממני בשנתיים-שלוש וכבר היה בשלב ב' של השיקום - הוא גר עם עוד כחמישה-שישה משתקמים בדירת מעבר לקראת סוף השהות שלהם במכון שיקום - הייתי פוגש אותו כשהיה בא לפנימייה בשביל שיחות טיפוליות, ועד מהרה התיידדנו, וכשגילינו ששנינו בסופי השבוע חופש מהפנימייה נמצאים באותה עיר, קבענו להיפגש - הוא היה אצל סבתו ואני הייתי אצל הוריי בסופי שבוע חופש מהפנימייה ובחופשות, וכך כל שבת חופשה מהמכון הייתי קובע איתו ובא לבקר אותו אצל סבתו...

הם עלו מבריה"מ ב-1990 ממוסקבה, הוא היה בן לאם יהודייה ולאב רוסי שהתגרשו, אמו עלתה איתו לארץ ואביו נשאר ברוסיה - הוא גדל במסגרת החינוך ה"סובייטי" וחלה כשהגיע ארצה - אביו שנשאר ברוסיה היה עיתונאי בדימוס שסיקר את תוכנית החלל הסובייטית, אחיו גם נשאר ברוסיה והיה סופר שהוציא ספרים לאור והתפרסם, ואילו כל החברים שלו שנשארו ברוסיה היו ציירים, אמנים, סופרים ומשוררים - אנשי בוהמה - הוא שמר איתם על קשר במייל ובמכתבים...

הוא היה כותב סיפורים ברוסית ובעברית ואף נתן לי כמה סיפורים קצרים שכתב, מודפסים במדפסת עם הקדשה שלו...

הייתי בדרך כלל בא אליו לדירת סבתו בצהריים או אחה"צ ויושב איתו במרפסת הדירה, היינו יושבים ומעשנים ושותים קוקה-קולה ומדברים על המכון ועל הא ודא - הוא היה מספר לי על איך זה היה לגדל בברית המועצות ואני הייתי מספר לו על חוויות הילדות והנעורים הישראליים שלי, על התיכון ובית הספר...

היו פעמים שניסינו לכתוב ביחד סיפורים קצרים בעברית - סיפורי נונסנס - הוא היה כותב חלק ואני חלק, ואחרי זה היינו מחברים את זה לסיפור אחד - והוא היה מדפיס ונותן לי למזכרת - אמו נישאה לאחר גירושה לאיש תיאטרון רוסי-יהודי...

הוא עבד בעבודה שלא סבל, אבל נשאר בה בעל כורחו - עבודת דחק כדי להתפרנס - לאחר שסיים את השעות במכון, המשיך לשכור דירה בירושלים ולעבוד באותה עבודה עד שהמקום עבודה נסגר, ואז ההורים סידרו לו דירה בדרום תל אביב ועבודה בתיאטרון גשר בתור סדרן, לאחר מכן הוא טס ללמוד עיתונאות באוניברסיטת מוסקבה, אבל לא השלים את התואר ואת הלימודים כי המצב הנפשי שלו התדרדר - הוא חזר לארץ והמשיך לגור בדרום תל אביב ולעבוד בתור סדרן בתיאטרון או לעבוד בשמירה - אולם מצבו הנפשי המשיך להתדרדר - כיום אני כבר לא בקשר איתו, אבל הוא כבר חצי פרנואיד, חצי סהרורי, ממשיך לעבוד בעבודות דחק ולגור במגורים זולים... אביו נפטר ברוסיה ממחלה קשה והוא לקח על עצמו לערוך ולהוציא את כתבי אביו לאור כספר ברוסית...

6. עידו

עידו הגיע לפנימייה כשהוא סובל ממחשבות אובססיביות וכפייתיות ומהפרעת אישיות גבולית. הוא תמיד שמר על מרחק מכולם, כולל ממני, כלומר לא הצטרף לאף חבורה ולאף קבוצה בפנימייה - עם עידו יכולת מקסימום לדבר ולהתקרב רק על בסיס אחד על אחד, פנים מול פנים. הוריו היו בתהליכי גירוש, אחותו הצעירה הייתה דוגמנית ובסופו של דבר עזבה את הארץ כדי להתחתן עם אהובה ולגור איתו בניו יורק ולגדל את ילדם המשותף.

את עידו עניינו רוחניות וניו-אייג', הוא חיבב ספרים על רוחניות וספרים בכלל, למרות שלא הצליח להתרכז ולקרוא בגלל ה-OCD שלו...

עידו גם היה חולה על מוזיקה ועל סרטים כאמצעי לברוח מהמציאות הלא טובה שלו או מהמצב הנפשי שלו...

עידו התגייס לצבא כשסיים תיכון, אבל דפק נפקדות וברח לאילת וניסה להסתתר שם מהמשטרה הצבאית - כך לפחות סיפר לי - על מה שקרה אחר כך לא הסכים לספר, אבל בסופו של דבר קיבל פרופיל 21 ואבחנה פסיכיאטרית והגיע לפנימייה להשתקם... אחרי שהפנימייה והמכון נגמרו ואני עזבתי את ירושלים בתחילת שנות האלפיים עד לאמצע שנות האלפיים, שמרתי קשר עם עידו משום מה - הייתי בא לבקר אותו אצל דירת סבתו בגבעתיים וביחד היינו יוצאים לבלות בעיר הגדולה תל אביב, בדרך כלל לראות סרט קולנוע או ללכת להרצאה של ניו-אייג' בחנות ספרים... היינו גם אוכלים כמובן במזללות - בדרך כלל היינו נוסעים לתל אביב באוטובוסים וחוזרים אחרי חצות במוניות... אבל עידו לא היה תחליף ראוי לאביב או לחברים שלי לשעבר מהפנימייה - הוא סירב לדבר על העבר ועל הפנימייה, למעשה ניסה לשכוח את הפנימייה ואת המכון ואת ירושלים כאילו ניסה לברוח מזיכרון רע שרדף אותו... הרבה פעמים היה מקניט אותי ולועג לי, ואם היינו מדברים על משהו, זה תמיד היה רק על מה שעידו הסכים או רצה לדבר עליו, כלומר על עצמו ועל כמה רע לו או איך הוא מרגיש - אני בכלל לא ממש עניינתי אותו, באמת מבחינתו אני הייתי איזה חננה "פייגלה" קטן שאפשר להשתמש בו לצרכים שלו (שאני אשלם על מוניות או על ארוחות כשלא היה לו כסף לשלם את החלק שלו), להלוות ממנו כספים (שהוא אף פעם לא החזיר) - לבסוף גיליתי שעידו רק מעמיד פנים שאכפת לו או שהוא חבר שלי, וגם אם לא, הוא היה חבר דפוק ומוגבל - בקיצור, חרא של "חבר", עד שהעדפתי לוותר על השיחות בינינו ועל הטלפונים ועל היציאות

המשותפות לתל אביב - עידו היה רק אשליה של "חבר", למעשה היה בנזונה אמיתי - עד שהעדפתי לנתק קשר ממנו...

7. שלי ויפעת...

שלי ויפעת היו הצלעות הנשיות שבחבורה - שלי הייתה ותיקה כמוני בפנימייה, בת גילי בערך. היא נולדה עם חצי גוף בשיתוק מוחין, רגל ויד ימין שלה היו קצת מעוותים, אבל היא הייתה יפה (והיא בעיניי יפה עד עצם היום הזה, היות והיא היחידה מכל החבורה של הפנימייה ושל המכון שאני עדיין בקשר איתה) ותמיד הייתה אופטימית ומעולם לא שקעה לתוך פסימיות או רחמים עצמיים - מעולם לא ראתה את עצמה כמוגבלת או כקורבן של החיים או הנסיבות. היא תמיד אוהבת לצחוק ולחייך, כך אז וכך עד היום. היא באה ממשפחה טובה ואוהבת עם אח ואחות גדולים ולמדה עד לאמצע החטיבה בחינוך מיוחד, עד שלקראת התיכון עברה ללמוד בבית ספר רגיל עם ילדים רגילים - אני לא יודע בדיוק מה השתבש, אבל לקראת סוף התיכון קיבלה התקף מאני ואושפזה במחלקת נוער, שם אובחנה עם האבחנה "פסיכוזה על בסיס מאני", היא הייתה מסבירה לנו שאין לה דיכאונות, אלא היא לוקחת תרופות כדי לא לגלוש להתקף מאני שהוא דמוי פסיכוזה - שלי לא ממש התחברה אל שאר הבנות בפנימייה, אלא יותר התחברה עם הבנים - היה לה (ויש לה עד היום) מעין ביטחון עצמי שמגן עליה...

אני ושלי היינו ביחסים טובים או לפחות נייטרלים, אבל כשאביב הגיע לפנימייה והתחיל לרקום קשרים, מיד התחברה אליו והם נהפכו לידידים טובים - היא נשבתה ממש כמוני בקסמו הרב - וכך גם אני ושלי התחלנו להיות קרובים עם הזמן החולף... בהתחלה לפחות נדמה היה ששלי הולכת ומתאהבת באביב, עד שהוא נאלץ להוריד אותה בעדינות לקרקע המציאות והיא קיבלה אותו בלב שלם כפי שהוא...

יפעת הייתה יותר חדשה והגיעה לפנימייה ביחד עם שי ואביב ועידו - היא הייתה בחורה צעירה ממוצא תימני שהגיעה מבית חצי הרוס עם יחסים בעייתיים. היא לבשה תמיד בגדים שחורים קצרים - מכנסי דגמ"ח שחורים וחולצות טי-שירט אפורים/כהים, היה לה עגיל פירסינג בגבה ושיער שחור מתולתל עד לכתפיים והיא סירבה שיצלמו אותה או שהייתה מכסה את פניה עם השיער שלה כשרצו לצלם אותה... אני מעולם לא שמעתי מה הסיפור שלה, כלומר איך ומדוע התגלגלה אל הפנימייה, היא לא אהבה לדבר על עצמה, לפחות לא איתי... היא הייתה מעריצה של ענבל פרלמוטר ושל להקת המכשפות ושל להקות רוק ישראליות.

מי שהיו הכי קרובים אליה היו שי ואחרי זה גם איתן, כשהגיע לפנימייה, כשאני ושלי ועוד כמה עברנו לשלב ב' של השיקום (מעבר לדירת מעבר - שזה כמו הוסטל קטן עם יותר עצמאות וחופש), ודרך שי היא הצטרפה להיות חלק מהחבורה שלנו...

בפנימייה ראו בנו - בי, באביב, שי, יפעת ואיתן - כחבורה הלהט"בית של הפנימייה... היו שלא סבלו אותנו או את חלק מאיתנו והיו שפשוט שמרו על מרחק מאיתנו...

8. שי...

שי אהב מוזיקה שחורה או מלנכולית - הוא היה בחור צעיר חזק מאוד וגברי - מה ששמעתי עליו או שהוא סיפר לי זה שהוא נולד וגדל בקיבוץ ושארבו התאבד כשהיה בן 10 - הוא הגיע לפנימייה אחרי אשפוז במחלקת נוער, שם היה מאושפז במשך שנה - היו לו צלקות על פרקי ידיו מניסיון התאבדות כושל. הוא נהג לשתות אלכוהול מחוץ לפנימייה והוא עישן כבד, וגם כשהיה חולה בדלקת ריאות הוא המשיך לעשן... הוא היה הומו, כלומר כולם ידעו כי הוא במוקדם או במאוחר סיפר להם או גילה להם. הייתה לו חיבה לנחשים, עקרבים ועכבישים ארסיים והוא ידע לנגן על פסנתר מבלי לדעת תווים, הוא יכל היה לנגן שיר ששמע רק לפי השמיעה המוזיקלית שלו. כשהיינו משחקים שחמט, אני והוא (כדי להעביר את הזמן המת בפנימייה), הוא תמיד היה בוחר לשחק בכלים השחורים ואי אפשר היה לנצח אותו - שאלתי אותו מי לימד אותו לשחק ככה והוא ענה שאבא שלו לימד אותו. הייתה שמועה עליו שהוא עובד שטן - הוא מעולם לא טרח להכחיש זאת. וכשלא הרגיש טוב היו לו התקפי אלימות והיה צורך לאשפז אותו. אני כיבדתי אותו, אבל פחדתי ממנו, ואת ניסיונות החיזור שלו אחריי אני דחיתי...

שי בשעות אחר הצהריים והערב או בסופי שבוע בשבת היה יושב ב"סוויטה" שלו ביחידת דיור שלו בפנימייה ומעשן ומקשיב למוזיקה עם יפעת או לבדו מהמערכת שקנה - מערכת ביתית עם חמישה רמקולים ומגש לחמישה או שישה דיסקים של מוזיקה... היו לשי אוסף אדיר של מאות, אם לא אלפי, אלבומי מוזיקה מכל הז'אנרים...

שי היה חלק מהחבורה שלי, אבל לא חבר שלי אישית... והוא היה אומר לי כמה שהוא מעריך אותי ובו זמנית מדי פעם לועג לתמימות שלי -

9. איתן...

אחרון וחביב היה איתן שהגיע לפנימייה אחרי שאני ושלי עברנו לשלב ב', גם הוא היה מאושפז באשפוז ארוך וסבל ממאניה-דיפרסיה - הוא נכנס לחדר של אביב להיות לו שותף לחדר במקומי. הוא היה תל אביבי ובא מבית הרוס, רק אמא חולה נפשית בעצמה וההורים שלה, סבא וסבתא שלו - אביו היה יהודי צרפתי שחי בצרפת והיה מנצח תזמורת בקונסרבטוריון. הוא ירש ממנו את הכישרון המוזיקלי שלו ואת השמיעה האבסולוטית שלו וידע לנגן בגיטרה ובקלידים.

איתן היה פריק של מחשבים ושל מוזיקה - הוא היה שוחה בים המידע של רשת האינטרנט הצעירה והחלום שלו (כך אמר לנו) היה ללמוד ולעסוק במוזיקה אלקטרונית - הטעם שלו באומנות, במוזיקה, בקולנוע, בספרות וכו' תמיד היה שונה ומיוחד - הוא אהב הרכבי מוזיקה אלקטרונית כמו ההרכב הצרפתי RIA או כל מיני די-ג'ייאים של טריפ-הופ ואלקטרוניקה - הוא סיפר לכולם בפנימייה שהוא דו-מיני - כך לפחות היה לו נוח להגדיר את עצמו באותה תקופה...

בתקופה המאוחרת של תחילת שנות האלפיים, כשהוא והיתר היו בשלב ב' של השיקום של המכון ואילו אני ושלי שכרנו דירה בירושלים, הוא בדרך כלל היה בא לבקר אותנו (או יותר נכון אותי) והיינו מדברים כל הלילה - באותה תקופה כבר אני ושלי התחברנו לאינטרנט והיה לי מחשב נייד (קומפאק-פרסריו), כך שהיינו גולשים ביחד והוא היה מראה לי ומלמד אותי דברים על האינטרנט, כמו למשל - איך מורידים מוזיקה (נפסטר ואימיוול) - איזה מנוע חיפוש הכי טוב (גוגל) - איך מורידים ומתקינים תוכנות מהאינטרנט - איך משנים הגדרות במערכת ההפעלה - איך מתחברים לרדיו אינטרנט ויכולים להקשיב בחינם לאלפי ערוצים וז'אנרים של מוזיקה - מה זה לינוקס ויוניקס ואיזה עוד מערכות הפעלה יש חוץ מחלונות - איך מתקנים מערכת הפעלה או איך מתקינים מערכת הפעלה או איך משדרגים מערכת הפעלה או תוכנות - וכו'... היום זה נשמע טריוויאלי, אבל אני לא ידעתי כלום על האינטרנט או על מחשבים עד אז - הייתי בטוח ש"האינטרנט זה בסך הכול בשביל פורנו"... ואילו בזכותו למדתי קצת ממה שהיום כבר נתפס כמובן מאליו...

שנות ה-90 היו שנות אינפלציה של ז'אנרים של מוזיקה, וגם רשת האינטרנט הצעירה הייתה שוקקת מיצירות ויזמות ומאתרים ופרויקטים חדשניים (רובם לא שרדו לאורך זמן), לפתע בא איתן והראה לי שיש חיים שלמים אונליין...

ביחד גם היינו מרכלים קצת על האחרים ועל מה שקורה בפנימייה או במכון או בדירת המעבר שלו, או רואים טלוויזיה קצת, את שידורי הלילה של הכבלים שהיו לרוב שידורים חוזרים של סרטים וסדרות ישנים או סדרות וסרטים אמריקאיים או תוכניות לילה הזויות.

היינו ערים כל הלילה עד לפנות בוקר, מעשנים ושותים נס קפה אחרי נס קפה - איתן היה פתוח לנו-אייג', גם היה לו עניין בקריסטלים ובתדרים של אנרגיה ורייקי וכו'...

גם איתן ניסה לשכנע אותי "לצאת מהארון", אבל אני לא הייתי מוכן להקשיב לשיחות הרציניות שלו בנושא...

10. מילניום...

אני לא חגגתי את סוף המאה העשרים ותחילת האלף השלישי - אבל אביב, שי, יפעת, שלי ואיתן כן חגגו במועדונים של ירושלים עד לאור הבוקר, כולנו כבר היינו בשלב ב' של השיקום מחוץ לפנימייה, בדירות המעבר של המכון, ללא כיבוי אורות וללא השכמה בבוקר ובלי צוות שמפקח עלינו 24 שעות ביממה וללא צורך לתת דין וחשבון לאיפה אנחנו יוצאים ומתי אנחנו חוזרים - אני, מבחינתי, זה היה יום רגיל ולילה רגיל - ברדיו ובטלוויזיה שידרו נון-סטופ את "מילניום" של רובי וויליאמס ואת השיר של להקת פאלפ - "דיסקו 2000" - ממש טחנו אותם בגלגל"צ ובגל"צ וב-MTV...

מה שאני זוכר זה שאני ואביב ושלי הלכנו חודש לפני או אחרי המילניום "לבלות" במועדון חדש שנפתח (ונסגר די מהר), הוא היה ממוקם מעל למועדון ותיק (שגם הוא נסגר עם השנים) שהיה מקום בילוי מוכר בירושלים - האנדרגראונד...

נסענו במונית לשם והגענו לקראת 10 וחצי בלילה - שלי ואביב התחילו לשתות קצת קוקטיילים בבר ואני שתיתי משקאות קלים - ברחבת הריקודים ניגנו מוזיקה דיסקו ודאנס שמחה - זוגות צעירים מכל המינים רקדו והתגופפו, חוגגים את אהבתם - הלכנו לשם והתחלנו לרקוד גם קצת - אבל אני לא יכולתי לתת לעצמי להשתחרר ולהיות חופשי - הרגשתי לא שייך, ואילו שלי ואביב היו שמחים ומשחררים - הלכתי והתיישבתי בצד והסתכלתי על אביב ושלי וכל יתר הזוגות רוקדים - שמחים, חופשיים ומאושרים - וחשתי מדוכדך ועצוב.

אביב שם לב לזה ובאיזה שלב ניגש אליי והזמין אותי לבוא איתו ולעלות לקומת הגג של המועדון, שם נשקף היה נוף יפה של מרכז ירושלים בלילה.

אמרתי לו שאני פשוט לא יכול - לא מסוגל או וואטאבר -

הוא ענה לי שזה בסדר ואין לי על מה להתנצל, "אני אוהב ומקבל אותך כמו שאתה", אמר לי אביב והוסיף שהוא מאמין בי ושיום אחד אוכל לתת לעצמי להשתחרר ולהיות מאושר...

אני זוכר שהתחבקנו שם - רגע אינטימי - ואז ירדנו שוב אל המועדון, אל שלי ואל הבר ורחבת הריקודים...

אני נשארתי עוד כשעה ואז נפרדתי מהם וחזרתי במונית הביתה - הם נשארו שם עד לפנות בוקר וחזרו שיכורים עם האנגאובר שנגרר עד למחרת...

11. טיול...

בפנימייה היו עושים פעם בשנה טיול שנתי לכל המשתקמים לשניים-שלושה ימים ולילות - זה תמיד היה או לצפון (נחל זלמון והגליל) או לדרום (נחל צין, מכתש רמון, אילת, שדה בוקר, דימונה והנגב) -

כמו כן, בסופי שבוע שהיינו נשארים בפנימייה, כל יום שישי בבוקר עד אחר הצהריים היינו יוצאים, כל הפנימייה, לסיור וטיול ברחבי ירושלים - פעם לאוניברסיטה המורמונית או לכותל ולמוזיאון מגדל דוד, או למשל לשכונות נווה שאננים וימין משה, או לדוגמה כפר לפתא או עיר דוד וכו' - אני חושב שלא היה מקום סיור או אתר תיירותי בירושלים שלא היינו בו, חוץ מאשר מזרח ירושלים או הכפרים הערביים שהיו מחוץ לתחום לפי חוקי המכון.

אבל היה טיול אחד, כשכבר אביב, יפעת, איתן ושי היו בשלב ב' בדירת מעבר ואני ושלי שכרנו דירה, שעשינו באופן לא רשמי, רק אנחנו החבורה באופן עצמאי - סיור לילי לעיר העתיקה בירושלים, כולל כנסיית הקבר וסמטאות העיר העתיקה...

אביב היה המדריך שלנו לסיור, בייחוד בתוך כנסיית הקבר - הוא הכיר את כל הפרטים, היות וזו לא הייתה הפעם הראשונה שלו במקום והיות והיה חבר לשעבר בכת היהודים המשיחיים וידע את הברית החדשה... מה שזכור לי בעיקר זה מאות אלפי צלבים קטנים חקוקים בקירות הכנסייה של צליינים נוצרים מימי ראשית הנצרות ועד ימינו, צליינים שהיו אנאלפביתים ושכל מה שנשאר מהם, עדות לאמונתם ולחייהם ולקיומם, היה הצלב הקטן שחקקו בקירות הכנסייה...

הלכנו בדממה, בעוד אביב מוליך אותנו דרך ה"ויה דולורוזה" עד לגבעת הגולגולתא, לאחר מכן הלכנו בשקט (באנו בבגדים ארוכים וצנועים כדי לא לעורר צרות) בסמטאות העיר העתיקה - הרובע הארמני - הרובע הנוצרי - הרובע היהודי - וגם קצת ברובע המוסלמי - מרחוק יכולנו לראות את כיפת הסלע, אבל לא העזנו להיכנס לשם. במקום זה חלפנו מסביב והגענו לרחבת הכותל - טיול של ארבע-חמש שעות, מחצות עד לפנות הבוקר...

12. קסם המוזיקה...

אם יש משהו שאני מתגעגע אליו קצת, זה שמיעת מוזיקה כפעולה חברתית משותפת - פשוט לשמוע ביחד מוזיקה עם אביב, שי או יפעת, שלי או עם איתן או כולם ביחד... כיום אני שומע מוזיקה (בדרך כלל אותם שירים ישנים) לבד, אבל כששמעתי לראשונה את אר.א.א. או את רד הוט צ'ילי פפרס או את רדיוהד או את כל אחד מהלהקות והזמרים/זמרות של שנות התשעים בפנימייה, הייתי שומע ביחד עם החברים שלי - היינו מקשיבים לזה ביחד - כל אחד היה משתף את השני ב"אתה חייב לשמוע את השיר/אלבום הזה!" קסם המוזיקה קורה כשמקשיבים למוזיקה ביחד והמנגינה והמילים עוטפות אותכם ומקרבות ביניכם - זו תקשורת לא מילולית, לא ישירה, שיש לה השפעה על מצב הרוח ועל האווירה ועל טון הדיבורים שאחר כך

-

אני הייתי עד ראשון ליציאת האלבומים הגדולים של שנות ה-90 של הלהקות הגדולות והמפורסמות או הנוודות מהעולם ומהארץ, מהיוצרים והיוצרות שכולם תמיד חיכו שיצאו האלבומים החדשים שלהם עם השירים החדשים והמוזיקה החדשה שלהם - רובי וויליאמס ומדונה, קולדפליי, החברים של נטשה, אביב גפן, כנסיית השכל, המכשפות, קורין אלאל, עברי לידר, ניק קייב -

הזכרו בשירים שאתם אוהבים לשמוע וכעת נסו להיזכר בפעם הראשונה ששמעתם אותם - היכן הייתם ועם מי? נסו להיזכר מתי הייתה הפעם הראשונה שהתאהבתם בשירים שאתם אוהבים והם הפכו לאהובים עליכם ונוספו לרשימת השירים המועדפת עליכם... עבורי, כמעט לכל שיר של שנות ה-90 שאני אוהב יש שם וכתובת לזמן ומקום ולאדם מסוים שהיה איתי כששמעתי אותו לראשונה או שהוא זה שבא ואמר לי "אתה חייב לשמוע את זה!" או "תקשיב לשיר הזה / האלבום הזה" - כיום יותר מדי אנשים שומעים

מוזיקה בבדידות דרך אפליקציות סטרימינג או דרך האינטרנט - אבל פעם מוזיקה הייתה חוויה ועולם בפני עצמו - הוקדשו לה תעשייה שלמה של חנויות מוזיקה עם אלבומים מושקעים עם עטיפות וגם וידאו קליפים ב-MTV, מוזיקה לא הייתה רק מוצר אלא גם חוויה חברתית משותפת קולקטיבית - דרך נוספת להרגיש ולחוות את העולם - כל שיר היה עולם ומלואו וכל אלבום היה יצירה מוזיקלית ויקום שלם...

הרדיו היה המקום לשמוע ולהכיר יוצרים ולהקות חדשות ולשמוע ולהתעדכן בלהיטים החדשים (כמובן שזה לא השתנה עד היום - מוזיקה היא הסיבה הראשית בכלל עדיין להדליק רדיו, מלבד גם לשמוע מבזקי חדשות), ובשנות ה-90 המוזיקה דיברה אלינו וזרמה בעורקינו - היא שימשה אמצעי להיות ביחד או כדי לברוח לעולמות אחרים מהמציאות העגמומית של הפנימייה ושל הכאן ועכשיו... היא גרמה לנו להיכנס למצב הרוח שהיינו מעוניינים להיכנס אליו, בין אם שמחה או מלנכוליה, אפ או דאון, איך שבחרנו להרגיש -

אני ממשיך לשמוע את השירים הישנים (וגם חדשים) כדי להמשיך להרגיש את החיים שבתוכי וגם כדי להמשיך לזכור ולהיזכר במה שהיה ועודנו חשוב - האהבה שהייתה ועדיין ישנה...

13. סדום ועמורה (חלק א)...

בעצם, בוא נפתח את הנושא הזה קצת - הומוסקסואליות, להט"ביות, הומופוביה, הטרופוביה, סגנון החיים הלהט"בי - איך שלא תרצו לקרוא לזה...

בוא נעבור אחד-אחד ונראה מי היו אלה שהטיפו לי שאני הומו ושאצא מהארון -

1. **שי** - שי המתוק שהיה מוכן לשקר לי את כל השקרים שבעולם כדי שאשכב איתו - "אני רוצה שנהיה חברים טובים וקרובים, אני רוצה להיות חבר שלך ואני לעולם לא אעזוב אותך ותמיד אהיה שם בשבילך... בלה בלה בלה", שי ששיקר לי כמה שהוא מעריך אותי והיה לועג לתמימות שלי - שי שגידל נחשים ארסיים, שי שהיה עובד שטן (לכאורה), שי עם התקפי האלימות והאלכוהול שלו - הוא בסך הכול "חיפש חור" לתקוע בו את הזין שלו - זה הכול, ותמורת זאת היה מוכן למכור את נשמתו.

2. **אביב** - אביב המגניב... עם הסמים, המסיבות והזיונים בתל אביב... עם חיי הקהילה הלהט"בית בתל אביב והחלום האמריקאי שלו (הוא בטח מעשן עכשיו קראק או קריסטל מת' בבתי הקראק של דאונטאון לוס אנג'לס), אביב ההטרופוב ששנא את ישראל הפרימיטיבית והלבנטינית (אפילו את תל אביב) וחלם על קליפורניה ועל הוליווד וחי בסרט אמריקאי תקין פוליטית... - הוא בסך הכול היה שרמוטה/זונה ממין זכר (היה שוכב עם כל מה שזז) ותמיד השתמש בסמים ובאלכוהול - מחוץ לפנימייה הוא לא היה מסוגל להיות באמת מאושר ומסופק באופן טבעי, אלא תמיד היה צריך את הגראס שלו או את האקסטזי שלו או את המשקה האלכוהולי שלו - אחרת היה שוקע לדיכאון או לדכדוך או לשעמום...

מצד אחד יש את ההומופוביה של ההטרסקסואלים, מצד שני יש את ההטרופוביה של ההומוסקסואלים - ואני, שגדלתי לא בעיר הגדולה תל אביב אלא בפריפריה, באיזו שכונה רגילה, על ערכים מסוימים שספגתי בבית הוריי ומשפחתי, ערכים של משפחה, בית, נאמנות ואהבה אמיתית ומחויבות, שאותם אני אוהב ומאמין בהם עד היום - אין לי ולא הייתה לי כל כוונה לזרוק את הערכים שגדלתי עליהם ולאבד מוסר ומצפון וצלם אדם בשביל לאמץ ערכים וסגנון חיים להט"בי של סמים, אלכוהול וסקס מזדמן, של ניהיליזם ציני מרושע - אביב ושי ויפעת ואיתן, כל החברים שלי כביכול, ניסו ללא לאות להשפיע עליי ללכת בדרך שלהם ולהצטרף ל"קהילה" - שילכו לזדיין! - אני סירבתי לשתות אלכוהול או לקחת סמים - אני סירבתי לשכב עם גברים... והם בסופו של דבר פשוט לא יכלו לקבל את זה! מיד הצמידו לי כל מיני תארים, "הומו פחדן בארון!" "הומופוב!" (כל מי שלא מסכים עם הומו על משהו הוא אוטומטית הומופוב חשוך!), "חי בהכחשה" ושאר קללות...

בסופו של דבר, "הקהילה הטיפולית" של המכון הייתה אשליה וכך גם "הקהילה הגאה" או כל קהילה שהיא - כל "קהילה" היא אשליה זמנית - אבל כל אשליה סופה להתפוגג בסופו של דבר ומה שנשאר בסוף הוא בני אדם נטושים, בודדים ואומללים מטבעם - עובדה שאיך שהסתיימה השעות בקהילה של המכון, כולם נטשו את כולם ונעלמו כאילו לא היינו קרובים וצמודים אחד לשני במשך למעלה משלוש שנים אינטנסיביות על בסיס יומי ושבועי - הכול התאדה כאילו לא היה מעולם...

אני עמוק בלבי (כיום אני יודע זאת) בזתי לשי על החרמנות המחופשת לאהבה שלו - הוא לא ידע מה זו אהבה בכלל, אצלו הכול היה מין ותאוות בשרים... ואני בזתי לאביב על ההשתעבדות שלו לסמים וחוסר היכולת שלו להיות נוכח במציאות או בסיטואציות חברתיות ללא סמים - אבל לא העזתי להוציא את דעתי החוצה עליהם בפניהם - הרי הם אלה שעשו לי "טובה גדולה" שהסכימו להיות לי לחברים בתקופת המכון והפנימייה, ומי אני בעצם שאשפוט אותם - ניסיתי להבליג ו"לקבל אותם", אבל מבחינתם הם תמיד צדקו ואילו אני נחשבתי בעיניהם לאיזה תמים אחד וטמבל ואחד ש"תמיד טועה" או איזה אחד "שלא יודע מהחיים שלו", שצריך ללמד אותנו, לחנך אותו לערכים הנכונים, להגיד לו מה נכון ומה לא - להפוך אותו ל"הומו גאה מחוץ לארון", להעביר אותו "סדנה לחינוך מחדש" כדי שיאמץ את הערכים ואת סגנון החיים הלהט"בי, להטיף לו וכו'...

זו הייתה תמיד חברות "בתנאים שלהם", ברגע שחלקתי על אביב ועל הדברים שאמר או שהאמין בהם, הוא מיד נהפך לבנזונה מנייק שירד עליי ולעג לי - לשי ולאביב ולאיתן תמיד הייתה זכות המילה האחרונה ביחסי החברות שלנו - הם אף פעם לא סבלו שום מידה או סוג של אתגר או קריאת תיגר על השקפת עולמם הלהט"בית ההטרופובית המיליטנטית - מבחינתם הם תמיד צודקים וככה זה, "לא מתאים לך?" - לך תזדיין!... אם אני רציתי אותם כחברים, נאלצתי להסכים להיות היס-מן שלהם ולא להרגיז אותם ולקרוא תיגר על ה"אמת" שלהם...

14. גיטרה...

כשהיינו אני ושלי בשלב ב' של השיקום בדירת מעבר - החלטתי שגם אני רוצה להיות כמו שי ואיתן וללמוד לנגן בגיטרה - הלכתי וקניתי גיטרה קלאסית ומצאתי מורה לגיטרה בירושלים שלימד בדירה שלו - איזה אחד מטאליסט ורוקיסט שהיו לו אוסף גיטרות אקוסטיות וחשמליות וגיטרות בס - הוא לימד

מתקדמים, אבל בשביל הכסף הסכים לקחת אותי כתלמיד מתחיל (מה לא עושים בשביל כסף?). בקיצור, אחרי שנה התלהבתי ורציתי לקנות גיטרה חשמלית - הוא אמר לי, "אוקיי, אני אסדר לך גיטרה טובה עם מגבר בכלי זמר", וכך היה - גיטרה מסוג איבנו עם מגבר פנדר שעלו לי המון כסף (כמה אלפים) - זו הייתה גיטרה מעל ליכולותיי המוזיקליות ומה שלא ידעתי הוא שהמורה קיבל עמלה מ"כלי זמר" על המכירה (כלומר שהמורה גזר קופון על המכירה)... בסופו של דבר, כשאני ושלי סיימנו את השהות במכון ועברנו לשכור דירה ביחד, באיזה שהוא שלב כבר הבנתי שהמורה הזה סתם מסובב אותי סביב האצבע שלו - לוקח כסף ולא ממש מלמד או מקדם אותי בנגינה -

איתן שם עין על הגיטרה שלי והיא מצאה חן בעיניו, הסכמתי לתת לו אותה באופן זמני כדי שינגן עליה - ולאחר כמה חודשים הוא ביקש ממני אם אוכל לתת לו אותה או למכור לו אותה - אני לא רציתי לצאת פראייר, אז נתתי לו מחיר של 75% מהסכום שהיא עלתה לי - איתן נעלב וסירב - אז בסוף הסכמנו שהגיטרה תישאר אצלו עד שאבקש אותה בחזרה - וכך אכן היה - הגיטרה נשארה אצלו למעלה משנתיים... אני חשבתי שהוא ישמור עליה ויטפל בה כפי שהבטיח לי - אבל לא, הוא במקום זה הרס אותה ואת המגבר - כשבאתי בפעם האחרונה לפגוש אותו כדי לקחת את הגיטרה בחזרה (זה היה כשהוא ויפעת שכרו דירת חדר וחצי בתל אביב, מין דירת חור עלובה) - הגיטרה כבר הייתה הרוסה לגמרי (הוא שפך עליה קפה, לא החליף לה מיתרים והיא חטפה מכות), הגיטרה והמגבר היו במצב איום ונורא -

איתן, אני חושד, עשה זאת בכוונה - כי אני והוא בינתיים הספקנו להסתכסך על רקע הרצון שלו לעשות לי "שיחת חינוך מחדש" ולגרום לי לצאת מהארון, "להיות הומו שלם" וכל החרטא הזה - הוא בדרך כלל היה מתחיל לנסות ליזום שיחה איתי ואני כעסתי ודחיתי אותו - הוא טען שאני מניפולטיבי ונצלן ומנצל אותו - לוקח ולא נותן דבר בתמורה. ואז פשוט החרמנו זה את זה והוא לא בא יותר לבקר אותי והפסקנו להיות בקשר כמעט... אז הוא הוציא את העצבים והכעס שלו עליי על הגיטרה שלי, הרס אותה לחלוטין.

אחרי שביקרתי אותו ואת יפעת בפעם האחרונה ולקחתי בחזרה את הגיטרה והמגבר ההרוסים ממנו ולא היה לי מורה לגיטרה יותר - אז לקחתי אותה לחנות מוזיקה יד שנייה ושם בעל החנות שאל אותי - כמה שילמתי עליה בכלי זמר - כשאמרתי לו, הוא אמר לי שעבדו עליי, שהגיטרה הזו היא חיקוי של המותג איבנו ויוצרה בסין ושהמורה שלי גזר על המכירה הזו קופון עמלה וגם כלי זמר עבדו עליי במחיר ושהגיטרה הזו עם המגבר שווים פחות מאלפיים שקלים ביחד - מכרתי אותם לחנות והם שילמו לי כ-20% ממה ששילמתי עליהם בכלי זמר, כי הם עוד היו צריכים לשקם ולתקן אותם... וזה הכול בגלל איתן החמוד והמנייק שעשיתי לו טובה והוא דפק אותי...

15. צחוק הגורל (סוף דבר)...

האדם בודד ואומלל מטבעו וכל קהילה היא רק אשליה זמנית - כך הייתה הקהילה הטיפולית בפנימייה ובמכון השיקום וכך גם כל קהילה... 20 פלוס שנה חלפו מאז שסיימנו את הפנימייה ועזבנו את ירושלים, מי במוקדם ומי במאוחר - וכלום לא נותר - כולם המשיכו הלאה בחייהם או לפחות ניסו - יש כבר שאינם בחיים עוד ויש ששכחו או פשוט לא רוצים לזכור יותר - יש שמצאו עתיד וחיים טובים יותר ויש כאלה שעדיין תקועים בתוך מציאות אומללה...

אביב היגר לארה"ב ומחק אותי ואת ישראל מחייו ומזכרונו - הוא שינה את שמו לשם אמריקאי ומכחיש כל דבר שקשור למקום הזה, מבחינתו הוא אמריקאי לכל דבר שאין לו שום קשר לישראל הפרימיטיבית והשמרנית הדתית וההומופובית - הוא חיבר מחדש את חייו לפי סגנון החיים ההטרופובי וקשר את גורלו עם הקהילה הלהט"בית האמריקאית המיליטנטית - זו הבחירה שלו.

שי נעלם לגמרי - הוא סיים את תקופת ירושלים עם קעקוע חדש של נחש על כתפו, עבר אשפוז אחרי שעבר התקף אלים ונשלח לשיקום נוסף במכון שיקום לנפגעי נפש בצפון ומאז אבדו עקבותיו, גם יפעת נשלחה לאותו מכון שיקום כעבור שנה וכיום היא חיה אי שם בצפון ומדי פעם כותבת את הגיגיה בפייסבוק... אין לה מושג איפה שי ולאן נעלם...

איתן נפטר בנסיבות טרגיות ומוזרות - בעיתון פורסם משהו על תאונה ו"פגיעה מוחית קשה" ועל כך שאיבריו נתרמו להשתלה והצילו כ-5 נפשות - לפני שזה קרה הספיק ללמוד מחשבים ומוזיקה אלקטרונית ואף פרסם בערוץ יוטיוב שירים וקטעי מוזיקה שיצר (עד שהערוץ ירד מהרשת ונמחק לאחר מותו).

עידו חי וקיים - באזור המרכז ליד תל אביב - שוכר דירה אחרי שבמשך שנים גר בדירור מוגן לנפגעי נפש והיה לו רע שם... אין לי קשר עם הבנאדם...

שלי חיה עם אמה ומטפלת בכלבה ואנו שומרים על קשר מדי פעם...

ואני? אני עזבתי בסוף את הדירה השכורה שלי עם שלי ועברתי לגור בדירה לבדי בעיר ילדותי - לפתע להיות לבד לגמרי, חשוף לבדידות ולאנונימיות העגמומית ולחיות חיים אפורים ללא תכלית או מטרה מוגדרות -

ניסיתי ללמוד באוניברסיטה מדעי הרוח, אבל לא הצלחתי ונשרתי באמצע הלימודים... במשך כארבע-שלוש שנים העברתי את הזמן הריק בהתמכרות לאתרי פורנו ברשת ואוננות אובססיבית - בניסיונות חסרי תוחלת וטעם לחזור לציור או לעסוק קצת בצילום (קניתי מצלמת רפלקס של פילם בדיוק לפני שעמדו לצאת המצלמות הדיגיטליות ולחסל לחלוטין את שוק סרטי הצילום), בניסיונות לכתוב משהו, שירים או סיפורים קצרים... בגעגועים והתרפקות על העבר, לפנימייה ולחברים שהיו ובגדו ושכחו... בשמיעה אובססיבית באלבומי המוזיקה מתקופת הפנימייה ובצפייה מחדש בסרטי הווידאו של הסרטים שהיינו רואים ביחד בפנימייה...

אחרי שלוש-ארבע שנים גברו הגעגועים להשתייך שוב לאיזו שהיא "קהילה" או מסגרת וביקשתי להיכנס שוב למסגרת דירור של דירור מוגן לנפגעי נפש... שם העברתי 15 שנה מחיי שוב תחת מסגרת וחוקים ופיקוח, כולל אשפוז נוסף בגיל שלושים - מה לא עברתי באותם 15 שנה? סבל ומרורים ושורה של שותפים רעים ומרים עד שברחתי לדירה שכורה בגיל 42... כך יוצא שבמקום לבנות את חיי ולעשות איתם משהו משמעותי וחיובי, העברתי את השנים הכי טובות של חיי בלהתגלגל בדירורים מוגנים ובלסבול משותפים משוגעים ורעים.

באשפוז האחרון שלי שינו לי הרופאים את התרופות ואחת מתופעות הלוואי שלהן היא סירוס היצר המיני ואימפוטנציה - כך נעלמו להן כל הרצון או העיסוק או החדווה במין או באוננות או בקשר של אהבה. זכיתי שוב בשפיות, אבל נותרתי לחיות לבדי, בודד ונעזב (כפי שהייתי תמיד בעצם), כיום אין לי כבר אשליה על "קהילה" או "מסגרת" או "בית" בעולם - אין בית ואין אהבה ואין לאן להשתייך ואין כלום, אלא יש רק בדידות כדרך חיים וגזירת גורל - לפחות בדירה לבד יש לך את הביטחון, החופש, השקט והפרטיות לחיות איך שאתה רוצה בדלת אמותיך... ושהעולם יניח לך לנפשך...

[תוספות]

(א) דוקטור דיוויס...

דוקטור דיוויס היה הפסיכיאטר של המכון שיקום והאחראי על הטיפול התרופתי / פסיכיאטרי של המשתקמים במכון ובפנימייה שלנו... הוא היה נמצא פעמיים בשבוע בפנימייה ומי שרצה היה יכול לבקש לקבוע פגישה איתו ולדבר איתו בארבע עיניים בקשר לטיפול התרופתי שלו או לגבי איך הוא מרגיש או תופעות לוואי וכו'.

הוא חבש כיפה שחורה קטנה ודיבר במבטא אמריקאי אנגלו-סקסי -

דוקטור דיוויס היה בעל גישה שונה כמעט מכל רופא פסיכיאטרי שהכרתי או שבאתי אליו למעקב או טיפול - הגישה שלו באה מהטיפול הנפשי הפרטי והאיכותי בישראל, כלומר המטרה שלו הייתה לייצב ולאזן אותך על מינימום מינונים של מינימום תרופות - בעוד שהגישה השלטת בעולם הפסיכיאטריה הציבורית בישראל, כולל בתי החולים הציבוריים, היא - "מקסימום מינונים של כמה שיותר תרופות ושהמטופל ילך קיבינימט!"

היה זה דוקטור דיוויס שהוריד אותי מההאלידול המזמבם שהמשכתי לקבל מאז האשפוז בבית חולים ושם אותי על תרופה ותיקה ויעילה כ"סמאפ", שזה האלידול בשחרור איטי שצריך לקחת אותה רק פעם בשבוע והיא משפיעה לכל השבוע, ולשינה והרגעה הוסיף לי עוד תרופה ישנה בשם "רידזין" שעזרה לי לישון ולהיות רגוע, אבל לא הפילה אותי או סיממה אותי קשות ולא הפכה אותי לזומבי עם מוח מת ונפש מחוקה...

היום אי אפשר למצוא יותר את התרופות האלה בשוק התרופות בארץ, השיווק שלהם הופסק בשביל לאלץ את הפסיכיאטרים לרשום למטופלים תרופות "חדשות" יותר, רצוי תרופות פטנט ויקרות שיותר רווחיות לחברות התרופות לייצר ולמכור - תרופות כמו אולנזפין (זיפרקסה) שגורמת לכל מי שלוקח אותה לפתח במוקדם או במאוחר סוכרת חריפה כרונית וקטלנית, או תרופות כמו לפונקס (קלזפין) שעלולה לגרום למוות, או רספרידל שתופעת לוואי ידועה שלה היא סירוס כימי לגברים וצמיחת שדיים והפרשת חלב מהפטמות ושלל תרופות אחרות ונהדרות - העיקר הבריאות (והרווח לחברות התרופות)...

דוקטור דיוויס היה הרופא הראשון והאחרון שאני קורא לו עד היום "מאנטש", בעל נפש טובה מדי בשביל המקצוע הבזוי שלו - שאר הרופאים / פסיכיאטרים שטיפלו בי היו סתם דוחפי וסוחרי סמים ברישיון - אנשים קטנים ורעים שהרוויחו כסף רב מלהרוס למטופליהם את החיים...

(ב) סידורים אחרונים...

ככל שהספירה לאחור למשך זמן השהות של אביב במכון שיקום הלכה והתקצרה, ככה הוא הפך יותר ויותר לבנזונה קטן/גדול - יצא מהארון בפני כולם והתחיל להיות הכי הומו מיליטנטי-אקסצנטרי שרק אפשר, יענו שכולם ידעו ויקפצו. הוא הפך להיות ציני ומתנשא - והוא התחיל לרקום את התוכנית הגדולה שלו על "לעוף מהחור המסריח הזה" לאמריקה, להוליווד, מעבר לקשת ולארץ עוץ...

פתאום נמאס לו מאנשים סטרייטים או מחברים שהם לא הומואים כמוהו... ככל שהלך והתקרב קו הסיום שלו במכון, היה לו פחות ופחות זמן בשבילנו, החברים שלו מהפנימייה...

הוא כבר היה בשלב ב' של דירת המעבר של המכון והתחיל ללמוד נהיגה והוציא רישיון בסוף והוא חידש והוציא לעצמו את הדרכון האמריקאי שלו. הוא נשאר עוד כשנה בארץ אחרי שסיים את השהות במכון כדי למצוא עבודה זמנית ולחסוך כסף לכל מה שהיה צריך כדי להתחיל חיים חדשים באמריקה...

בכל פעם שהייתי בא לפגוש אותו, הוא היה משתמש בסמים ושותה - כבר אי אפשר היה לדבר איתו כמו שהיינו מדברים פעם אחד על אחד בחדר המשותף בפנימייה כשהיה פיקח וצלול... אני שנאתי לראות אותו שותה אלכוהול או מעשן או לוקח את הסמים שלו מול הפרצוף שלי, אז ככה הלכו ופחתו הפעמים שנפגשנו - וכשלא נפגשנו, הייתי פשוט מתגעגע אליו ולאידך שזה היה "פעם" כשהיה לי חבר בעולם...

תמיד כשהיינו מדברים על העתיד, על מה אנחנו הולכים לעשות אחרי הפנימייה ואחרי המכון וירושלים (לי לא היה מושג מה אני רוצה לעשות או איפה להיות), הוא שיחק אותה תמים, היה מבטיח לי שישאר בארץ ונמשיך להיות בקשר - אחרי זה, כשכבר היה מחוץ לארון ולמכון שיקום, היה מדבר על כך שהוא "נוסע רק לכמה שנים לארצות הברית להסתדר ואחרי זה אחזור", האמת לא הייתה לו כל כוונה לחזור אי פעם, הכול היה שקרים מתוך רחמים עליו שלא אפגע מזה שהוא לא שם עליי זין והולך לנטוש אותי...

אני בתמימותי עוד חשבתי שאני יכול לגרום לו לשנות את דעתו ולהישאר בארץ ולשמור איתי על קשר... הייתה פעם שדיברתי איתו על כך בגלוי, שאני אוהב אותו ורוצה שישאר ולא ייסע - זה שיעשע אותו, הצחיק אותו -

"באמת?" שאל, "אתה אוהב אותי? בתור מה בדיוק?" וחיידך חיוך שטני.

ואני, כמו טמבל, "אני ביי... אוקיי?"

הוא צחק כמו ששמע את הבדיחה הכי מצחיקה בחייו - הניצחון המושלם היה שלו.

"אני לא מאמין בביסקסואליות", אמר לי מחייך בשטניות, "ביסקסואל הוא בסך הכול הומו פחדן שמפחד לצאת מהארון!" נעץ את הלהב ויצא מהחדר.

בסוף השבוע האחרון שלו בארץ לפני שטס לארה"ב, אמא שלו ארגנה לו מסיבת פרידה עם אחותו וכמה חברים וגם שלי הוזמנה - אני לא השתתפתי, אבל לפי מה ששלי סיפרה לי שהלך שם, היו אלכוהול וסמים שהוא, אמא שלו, אחותו ויתר החברים צרכו - אמא שלו הייתה אמריקאית מזדקנת שבמקרה הגיעה לארץ הקודש - אם בן ובת צורכים ביחד אלכוהול וסמים ומשתכרים ומתמסטלים - חבורה עלובה של אמריקאים מסוממים ושיכורים... לי לא היה מה לחפש שם...

(ג) חלום כהה...

פיגועי 11 לספטמבר 2001 קרו כשאני כבר הייתי בדירה משלי לבדי, אחרי שאני ושלי פירקנו את החבילה ויצאנו כל אחד לדרכו ולחייו - כל מי שהכרנו מימי המכון כבר עזב את ירושלים, המדריכים התחלפו ועזבו גם הם ובמקומם הגיעו מדריכים חדשים - אף אחד לא זכר אותנו שהיינו בפנימייה ובמכון - שי ויפעת היו בצפון בעוד מכון שיקום, אביב היה בלוס אנג'לס, עידו חזר להורים, דמיטרי היה במוסקבה, שלי עבדה ושכרה דירה ברמת גן, איתן חזר לתל אביב - כולם היו עסוקים ולאף אחד לא היה זמן, חשק או רצון לשמור על קשר.

אני עם הזמן הספקתי לנשור מלימודי מדעי הרוח באוניברסיטה ואת ימיי העברתי בשינה ואת לילותיי העברתי בגלישה לאתרי פורנו מכל הסוגים והמינים ואוננות כפייתית - זה היה קיום עלוב ביותר - שעות רבות של פורנו רך עד קשה ששורף את המוח ושום קשר עם אף אחד - היום אני יודע שזה היה גיהנום לחיות ככה...

יום טיפוסי: אני קם ב-6 או ב-7 בערב, מתארגן ויוצא אל העיר, קונה שווארמה או פיצה ואוכל, אחרי זה קונה בקיוסק סיגריות וקולה וחוזר לדירה, פותח את המחשב ומתחיל לגלוש, מסתכל על תמונות פורנוגרפיות וקטעי וידאו קצרים באיכות גרועה - מתרכז על קטע ומביא ביד - אחרי זה ממשיך הלאה, עוד פעם ועוד פעם, ככה עד לעייפות לפנות הבוקר והירדמות במיטה או על הספה -

לפעמים, כשאני לא יכול יותר וצמא לדבר אל מישהו או לשנות את האווירה, הייתי מתקשר אל עידו - ומשוחח איתו שיחות סתמיות של ציניות וצחוקים מהסוג שלא נשארים מהם כלום - עידו גם לא רוצה לדבר על ירושלים כמוני - והוא יכול לדבר שעות על הדבר היחיד שמעניין אותו - הוא עצמו - כמו

נרקסיסט מחורבן, ואני מקשיב ובסוף אנחנו קובעים להיפגש בסוף השבוע וללכת לראות סרט קולנוע בתל אביב או משהו כזה בסוף השבוע...

ומדי פעם בלילה, כשאני רוצה הפסקה מהאינטרנט, אני רואה קצת טלוויזיה של הלילה - אותן תוכניות לילה של כבלים, "פיני הגדול" או "סאות'פארק" או ה"דיילי שואו עם ג'ון סטיוארט" בערוץ ביפ - שידורים חוזרים אינסופיים של ריקנות וציניות וטמטום ישראלי/אמריקאי/מערבי...

היום אני יודע שחייתי אז על שאריות הזבל של תרבות הטראש הישראלית / אמריקאית...

אחרי ארבע שנים נמאס לי מהכול - תחושת מיאוס ותיעוב עצמי מילאו אותי והגשתי בקשה להיכנס לדירור מוגן לנפגעי נפש בעיר דרך העובדת הסוציאלית שליוותה אותי - ההורים לא הבינו מה חסר לי שאני מבקש שוב להיכנס למסגרת, אבל אני התעקשתי, אז זה התגשם... וכך התחילו 15 שנות שיקום מחדש שהיו לרוב גיהנום...

Ne me quitte pas (ה)

שנת 2000 הייתה יחסית טובה אליי ואל שלי ואל כולנו... אני ושלי סיימנו את השהייה שלנו במכון שיקום ויצאנו "אל החופש" והחלטנו לשכור דירה ביחד בירושלים - מצאנו דירת שלושה חדרים שקטה, לא רחוק מהיכן שהיו אביב, שי, יפעת ואיתן שהיו בדירות המעבר שלהם כחלק ב' של השיקום... המשכנו לעבוד בעבודה שעבדנו בה שמצאו לנו במכון שיקום ופתחנו בחיים העצמאיים והגדולים שלנו...

איתן, דבר ראשון שעשה כשיצא מהפנימייה ועבר לדירת מעבר, היה להתחבר אל האינטרנט ולקנות מחשב משוכלל וצידוד היקפי משוכלל שעד כה מעולם לא ראיתי כמוהו, יותר מאוחר קנה קלידים אלקטרוניים וחבר אותם למחשב שלו ועשה ניסיונות לחבר מוזיקה ושירים... איתן היה בסך הכול נשמה טובה, ילד בודד ורגיש עם לב פגיע - כשהגיע לפנימייה, ישר אמר לכולם שהוא דו-מיני (ביסקסואל) והוא אכל הרבה חרא בגלל זה ממשתקמים הומופובים בפנימייה ובירושלים - בכלל, קהילת נפגעי הנפש בדרך כלל, ברוב המקרים, יכולה להיות מקום קשה ואכזר לחריגים ושונים והיא די הומופובית (דבר שלמדתי בעצמי על בשרי יותר מאוחר כשניסיתי להיות בדירור מוגנים לנפגעי נפש)... וגם ירושלים הדתית והמסורתית והלאומנית הייתה מקום די הומופובי לחיות בו, אביב למשל היה מספר לי בעצב וכאב על כך שיש אנשים שחולפים לידו ברחוב, מסתכלים עליו ויורקים על הרצפה מרוב גועל או שצועקים לו ישר בפנים ברחוב "קוקסינל", "אוכל בתחת", "סוטה" ושלל קללות של ערסים...

באותה שנה יצאה לשידור הסדרה "הבורגנים" עם השחקנים של החמישייה הקאמרית ואיתן התאהב בשיר הפתיחה הצרפתי "Ne me quitte pas", אני לא ראיתי אף פרק, אבל גם אני התאהבתי בשיר של Faudel, הזמר הצרפתי שחידש את שיר השנסון המפורסם בסגנון מאגרבי מזרחי...

איתן היה די בודד בדירת המעבר שלו, לכן הרבה להתקשר אלינו ולשאול אם נרצה לבוא אליו או אם הוא יכול לבוא אלינו - בדרך כלל לקראת הערב או לקראת סופי השבוע...

כשקנה את המחשב, רצה להשוויץ בו ולהראות אותו לנו - אנחנו בקושי ידענו מה זה אינטרנט באותם ימים - מהפכת המידע והידע דילגה מעל ראשנו שלי ושל שלי, אבל איתן לקח על עצמו לתקן את זה, כאמור...

כשבאתי בפעם הראשונה לבקר את איתן בדירת המעבר ולראות את המחשב שלו, הוא היה עסוק להעלות את אלבומי המוזיקה שלו לתוך ספריית המוזיקה על המחשב שלו - דבר שכלל לא ידעתי שאפשר לעשות - ראיתי אותו לוקח דיסק אחר דיסק, אלבום אחר אלבום, ומכניס אותם לתוך כונן הדיסקים של המחשב ומעלה אותם בפורמט MP3 לתוך תיקיית המוזיקה שלו על הכונן... שאלתי אותו מדוע הוא עושה זאת, "כדי שאוכל אחר כך להוריד מוזיקה מאחרים", אמר לי ומיד סיפר על אתרים ושרתים פרטיים של אנשים שמשם אפשר להוריד מוזיקה חדשה אם אתה מעלה ונותן שירים חדשים מהאוסף שלך - הדבר היה מקח ומכר, סחר והחלפות בקבצים ללא מעורבות כסף - אתה נותן שירים משלך לאחרים ובתמורה אתה יכול להוריד שירים מאחרים...

שאלתי אותו אם זה חוקי... הוא ענה שמוזיקה צריכה להיות חופשית ושיש דברים שאי אפשר לשים מחיר עליהם - מבחינת איתן, מוזיקה לא הייתה מוצר צריכה אלא חלק מהנשמה וטעם החיים עצמם וכמו החיים עצמם צריכה להיות חופשית לחלוטין...

איתן דגל בהשקפת עולם ועקרונות של "תוכנה חופשית" ושל "קוד פתוח" ושל "יצירה חופשית" במלוא מובן המילה, בעוד אני בקושי הבנתי מה הפירוש של אותם מושגים באותה תקופה... איתן שנה את מיקרוסופט שנאת מוות ואת הקוד הסגור שלה - על המחשב שלו היו מותקנות זה לצד זה מערכות ההפעלה חלונות של מיקרוסופט לצד לינוקס "רד האט" והוא שלט בשתייהן ללא עוררין...

הוא תמיד היה מוצא ומשתמש בתוכנות פרוצות או בתוכנות קוד פתוח, הוא היה מבלה שעות, לפעמים כל הלילה או כמה ימים או שבוע, בלהוריד קבצים מהאינטרנט, בדרך כלל של מוזיקה שחשק בה - בין לבין ניסה ללמוד וליצור מוזיקה אלקטרונית ביתית עם אמצעים שהיו ברשותו... על חדרו בדירת המעבר היה תלוי פוסטר הסרט "המטריקס" וגם שומר המסך שלו היה לקוח מהסרט... איתן, כמו רובנו אם לא כולנו, שנאנו את עבודות היום שלנו, אותן עבודות רגילות ומוגנות יחסית שמצא לנו המכון ואילץ אותנו לעבוד בהן - זה לא היה יותר טוב מיחידת השיקום המחורבנת של המכון - איתן וכולנו המשכנו לעבוד כי היינו זקוקים לכסף או כי המכון אילץ אותנו לעבוד בהן - אנחנו ראינו בעבודה "רוע הכרחי" כדי שנוכל להתקיים, ואילו את מה שבאמת אהבנו לעשות ומה שבאמת עניין אותנו עשינו בזמן הפנוי שלנו -

ב-1997 יצא אלבום הבכורה של אביתר בנאי - עידו היה הראשון שאמר לנו שכדאי לנו לקנות ולהקשיב לו - אני קניתי וגם אביב וגם שי...

האלבום הזה די ביטא מה שאנחנו חשנו באותה תקופה - תחושה של מיאוס וחוסר נחת מהמציאות ורצון, חלום או תקווה שמהו יקרה או ישתנה לטובה... עד היום האלבום הזה והשירים שבו עושים לי צמרמורת על הכנות שיש בו לגבי החיים אז וגם כיום - חיים של ניכור וחיפוש נואש ואבוד מראש אחר תקווה ואהבה, אחר מעט אור וחום בחושך ובקור - חיפוש אחר משהו אמיתי וטוב במציאות מנוכרת, צינית ומרושעת - שירים על מערכות יחסים של משיכה ודחייה שמשאירות צלקות בלב - על חוסר יכולת למצוא מקום או בית להשתייך אליו או אהבה שתציל אותנו - רצון להינצל מתחתיות ותהומות של רוע ואומללות... הייתי שומע המון את האלבום הזה בדיסקמן ובמערכת שלי - בחדר בפנימייה, בבית אצל ההורים, בעבודה או בתורנויות - לכל מקום הלך איתי האלבום הזה והשירים שבו... אני, אחרי שנה מייגעת ביחידת שיקום של המכון, עמדתי לצאת ל"השמה", קרי לעבוד בחוץ בעבודה מוגנת - הדבר היחיד שהיה טוב ביחידת שיקום היה סדנת הנגרות, שם ביקשתי מהמדריך שאני רוצה לבנות ולהכין לעצמי שולחן כתיבה במקום לעשות כל מיני עבודות עץ עלובות, משעממות וסתמיות - ביקשתי והם הסכימו - הם הזמינו את לוחות העץ ואני שילמתי מכיסי למכון ולסדנה על חומרי הגלם ובמשך חצי שנה אחרונה ביחידת שיקום הייתי שלוש פעמים בשבוע, במקום לעבוד בלהרכיב מכסי חשמל, עובד על שולחן הכתיבה שלי - יש לי אותו עד עצם היום הזה, 20 ומשהו שנה אחרי - אני עדיין משתמש בו כשולחן מחשב - מהיום שסיימתי להרכיב ולהכין אותו בסדנת נגרות של יחידת השיקום של המכון, הוא מלווה אותי ואיתי לכל אשר אלך ולכל אשר אהיה -

העבודה הראשונה שלי אחרי יחידת השיקום הייתה להכין דברי דואר למשלוח לרשימות תפוצה במכון לגרונטולוגיה בירושלים בגבעת רם - היה לי חדר שקט ושומם משלי, שם יכולתי להכניס למעטפות גדולות את הדפים ורשימות על פרסומי המכון ולהדביק עליהם את המדבקות עם הכתובת למשלוח ואחר כך לקחת עם מריצה את ערימת המעטפות החתומות ליחידת הדואר של המכון לביול ושליחה... זו הייתה עבודה משעממת, אבל קלה ולא מסובכת - בסך הכול חמש שעות מהבוקר עד אחת בצהריים - הייתי מביא איתי את הדיסקמן שלי בנרתיק עם כמה אלבומים ואוזניות ושומע בשקט את השירים האהובים עליי תוך כדי הכנת המעטפות - וכדי לגוון לי את העבודה וכדי שלא אשתעמם, היו ימים שבהם עבדתי בספריית המכון לעזור לשתי ספרניות צעירות לסדר את הספרים והחבורות והפרסומים על המחקרים של המכון - גם זו הייתה עבודה טובה וכיפית - לפעמים יצא שהספרניות לא היו זקוקות לעזרה וכך הייתי מחפש אחר משהו לקרוא - ומצאתי עניין בכתב העת "מחשבות" של IBM בעריכת צבי ינאי - הייתי קורא אותו מרותק והזמן היה עובר בסבבה... בצהריים הייתי אוכל בהפסקת הצהריים בחדר האוכל של המכון ביחד עם שאר העובדים. ובאחת בצהריים הייתי מעביר את כרטיס העובד שלי ליציאה והולך בחזרה למכון, לפנימייה...

שי פעם הזמין אותי לצאת איתו, רק הוא ואני מהפנימייה, לבלות ביחד ולשבת באיזה בית קפה או מסעדה - בהיסוס מסוים הסכמתי לשמחתו...

יצאנו שנינו אחרי הצהריים לקראת הערב ונכנסנו למסעדת אפרופו בכיכר ספרא - אני לא ידעתי את זה, אבל בעצם שי הזמין אותי לדייט מבחינתו... במסעדה היה עומד פסנתר במרכז הרחבה בחוץ וסביבו ישבו אנחנו ועוד סועדים...

"תזמין מה שבא לך, אני משלם," אמר שי וחייד אליי.

האוכל הגיע ושי גם הזמין משקה אלכוהולי - הוא ידע שאני לא אגלה לאף אחד מהצוות.

"אני רוצה שנהיה חברים, ר'... חברים טובים..." התחיל שוב.

"חסר לך חברים?" שאלתי.

"תמיד היו לי חברים, אבל איתך זה שונה," אמר וחייד, לוקח שלוק מהמשקה.

"למה שונה?"

"אותך אני מחבב... ומעריך מאוד..."

שתקתי, שי הביט בי, מנסה לבדוק אם אני קולט מה הוא מנסה לומר לי.

"אני..." אמר ולפתע עצר ואז לקח את המשקה ושתייה את כולו. וחזר להביט בי, "אני אוהב אותך..." שתקתי ועיניו הלכו והפכו להיות עצובות כשקלט שאני לא ממש מבין או, יותר גרוע, מבין אבל דוחה אותו בשתיקה שלי...

"מה אתה אוהב בי בדיוק, שי?" הדלקתי סיגריה באדישות שהסתירה פחד.

שי התחיל לגמגם ולהסס ולא הצליח למצוא את המילים המדויקות לבטא את עצמו...

"אני... אני אוהב את טוב הלב שלך ו..." התאמץ בעיניים עצובות, "את מי שאתה באמת... ו..."

"אתה לא באמת מכיר אותי, שי," פלטתי במין רוע, למרות שמתחת לבגדיי הזעתי מפחד ולבי הלם מהר. "ואני לא מכיר אותך, אנחנו בסך הכול שני משתקמים בפנימייה."

הוא השתק ואז אמרתי לו שאני לא רוצה להיות חבר שלו, שאומנם הוא חלק מהחבר'ה שלי, אבל אני לא מעוניין להתקרב אליו. והוא הזמין עוד משקאות חריפים, אחד אחרי השני, ושתק בעצב כל שאר הזמן.

סיימנו לאכול והוא שילם עליי ועליו והזמנו מונית חזרה כי הוא כבר היה חצי שיכור - במונית הוא ביקש מהנהג להגביר את השיר שהתנגן ברדיו - איזה שיר סול ישן ועצוב של מארווין גיי...

חזרנו לפנימייה והוא עלה לחדר ואני הלכתי למדריכים במשרד ודיווחתי שחזרנו...

...

אני לא יודע בדיוק עד היום - אולי שי בעצם כן היה מאוהב בי ולא רק רצה לדפוק ולזרוק אותי - אני לא יודע - מה שאני יודע זה שאני לא נמשכתי אליו בשום צורה ואופן, להפך, פחדתי ונרתעתי ממנו - מהנטייה שלו להרס עצמי והתקפי האלימות והשתייה שלו, מהחיבה שלו לנחשים ארסיים והשמועה שהוא עובד שטן.

הוא היה חזק כמו שור - גברי, גס, בריון, פרא שיכול להרוג אדם במו ידיו, אבל - עמוק בפנים ליבו היה עדין כשל ילד פגיע.

שי אכל הרבה מרורים במהלך חייו כשגדל בקיבוץ שלו - הוא סבל מיחס רע ומפלה בגלל שהיה חריג ועוף מוזר ובגלל שחלה נפשית ולא הסתיר את נטייתו המינית בתוך קהילה כפרית שמרנית, הומופובית, סגורה ומסוגרת - אביו התאבד כשהיה בן 10 ובכך נפתחה קופת פנדורה של שרצים ושדים שליוותה ורדפה אותו ואת משפחתו בקיבוץ - למרות שמעולם לא דיבר על כך או התלונן - המסגרת של הפנימייה שנראתה בעינינו כמקום מדכא ונוקשה - נראתה בעיניו של שי כרוח גדולה של חופש ואור לעומת הייאוש והחושך המדכא של הקיבוץ שלו שרק חיפש איך להיפטר ממנו - שי לא היה רצוי באמת בקיבוץ שלו - בגלל המחלה הנפשית והנטייה המינית שלו הוא היה מוקצה, דחוי ומופלה - החברים היחידים שלו בקיבוץ היו עוד בן קיבוץ נפגע נפש שחי היה בשוליים של הקיבוץ ואישה מבוגרת ששימשה לו כיועצת לחיים ועטפה אותו באהבה שהוא כה היה זקוק לה כדי להמשיך לשרוד...

לשי פשוט לא היה כבר מה להפסיד בהרבה מובנים. השדים וצלקות העבר רדפו אחריו והוא היה מוצא מפלט בשתייה ובמוזיקה - כבר לא היה אכפת לו מה יחשבו או אם לצאת מהארון או לא - זה היה פיטפוטי ביצים בעיניו - הוא רצה למצוא אהבה ולבנות חיים טובים בזמן שנשאר לו על פני האדמה הזו ולמצוא מקום שיקבל אותו כפי שהוא, כמו שהוא - דבר שמעולם לא היה לו...

כל זה אני מבין רק כיום, עשרים שנה ויותר אחרי. כשאני כותב את השורות האלה...

ובראייה לאחור אני לא יכול לרחוץ בניקיון כפיי, שכן מבחינת שי אני הייתי הרשע בסיפור הזה - ילד עירוני מפונק ופחדן שדחה אותו לאורך כל הדרך... עוד מנייק ששיחק בו, דחה אותו, פגע בו ושבר את ליבו השבור ממילא... והוא לשווא הבלג וניסה שוב ושוב, כל פעם מחדש, לקום, לאסוף את השברים ולחזור ולחזר אחריי, רק כדי להידחות שוב ושוב ושוב.

סיפרתי לאביב על היציאה המוזרה שהייתה לי עם שי ועל איך שהרגשתי לגביה...

"שי מדבר איתי לגבייך," אמר לי אביב.

"באמת?" שאלתי נלחץ, "על מה אתם מדברים עליי בדיוק?"

"הוא שואל אותי לגבייך שאלות."

"ומה אתה אומר לו בדיוק עליי?"

"אני אומר לו שאתה לא מוכן עדיין," אמר אביב, "הוא נמשך אליך, ר', הוא מאוהב בך."

"אני לא נמשך אליו," אמרתי לאביב, "למה שלא אתה והוא תהיו חברים?"

"הוא לא הטיפוס שלי," אמר לי אביב.

"אז מי כן הטיפוס שלך?" שאלתי.

"בוא לא נדבר על זה," חתם את השיחה אביב.

ז) שיחות ושתיקות...

כל שלוש וקצת השנים שלי במכון היו לי שיחות טיפוליות עם מטפלת בשם רונית, פסיכולוגית בשנות ה-30 לחייה, נשואה עם ילדים - כל משתקם ומשתקמת היו לו/לה שיחות טיפוליות פעמיים בשבוע בשעות קבועות...

אני, אחרי האשפוז הראשון שלי, איבדתי את האמון שלי באנשי מקצוע ובייחוד בפסיכולוגים/ות ומבחינתי היה מדובר בבזבז זמן ומשאבים מוחלט...

שלוש שנים הייתי "בטיפול" אצלה וטחנו מים - מה שאני זוכר זה הרבה שיחות שלי על כל מיני שטויות וזוטות והרבה שתיקות שלה עם שאלות פסיכולוגיסטיות מתחכמות - האמת היא שהייתי בסך הכול ילד בן 19 ובסוף נשארתי ילד בן 22 בסוף השיחות - לא היו לי הכלים, הידע, הניסיון, הבגרות או היכולת או הנכונות להפיק מהשיחות המחורבנות האלה איזה משהו או לעבור שינוי פסיכולוגי נפשי מרפא - כלום, נאדה, גורנישט!...

בכל שיחה היינו מדברים על מה שקורה איתי בהווה בפנימייה ועם הקשרים שלי עם החברים, אבל באופן הכי שטחי שאפשר ובינתיים לרונית המטפלת היה את כל האינפורמציה עליי ועל הקשרים שלי ועל השגרה שלי ואיפה הייתי ומה עשיתי ומי החברים שלי וכו' - כי היינו תחת פיקוח והשגחה הדוקים בסגנון הק.ג.ב., אי אפשר היה לתקוע נוד בפנימייה מבלי שהדבר היה מדווח ומתויק בלוגים ובדוחות שכל יום מילאו המדריכים עלינו בלילה לקראת שעת כיבוי האורות - מה כל אחד עשה ואמר ואיך התנהג...

מה שאני מנסה לומר זה שהיא ידעה הכול עליי, על אביב, על שי, על יפעת, שלי, איתן, עידו ועל כולם, מי הם ומה הם ומה הם מספרים למטפלים שלהם עליי והיה לה את כל התיק שלי מהאשפוז, כולל כל הדוחות וכל מה שצריך כדי להבין מי אני ומה אני ומה בדיוק קורה - אבל היא שתקה שלוש שנים כמו חתיכת מטומטמת, מחכה שאני אזור שיחה דוגרית, אותנטית, אמיתית איתה - וזה פשוט לא קרה מעולם - מעולם לא דיברנו דוגרי - שלוש שנים של משחקי מחבואים ילדותיים - כשסוף סוף הייתה שואלת אותי שאלה עניינית, הייתי מורח אותה והיא הייתה נסוגה אחורה ושותקת... אני כנראה שנאתי אותה אז, אבל כיום אני באמת שונא אותה וכועס עליה...

לפני שסיימתי את השהות במכון היא אמרה לי שלדעתה חשוב שאמשיך טיפול פסיכולוגי פרטי ושהיא יכולה להפנות אותי אל מטפל/ת פרטי/ת - שאלתי אותה למה ומדוע והיא השיבה משהו על זה שלדעתה חשוב שאהיה בטיפול ולא הוסיפה (היא כנראה לא סבלה / שנאה אותי ולכן שתקה שלוש שנים).

מניסיוני כנפגע נפש, אני רואה בפסיכולוגים כשקרנים מניפולטיביים שתולוגיים שמתפרנסים מאומללותם הנפשית של בני האדם ומנצלים אותם לתועלתם, מצידי שתלך להזדיין... כאילו, היה לך שלוש שנים לדבר אליי ובחרת לשתוק, אז את רוצה עכשיו לסדר עבודה לאיזה עמית למקצוע? כדי שגם הוא ישתוק איתי תמורת 3200 ש"ח בחודש, יותר מכל ההכנסה החודשית שלי? כדי שאצטרך לבקש כל חודש כסף מההורים? תודה רבה, רונית, שלום שלום ותלכי להזדיין, את וכל המכון שיקום המחורבן הזה!...

*** - הסטופ של אביב**

כשאביב היה כבר מחוץ למכון ואני ושלי נשארו בירושלים, הוא היה בא לבקר אותנו בסופי שבוע לשמחתנו - אני ושלי אהבנו שהוא מגיע לבקר אותנו ולהישאר לישון או שהוא ושלי היו יוצאים לבלות במועדונים עד הבוקר וחוזרים חצי שיכורים ומתרסקים למיטה - אבל לפעמים היה מספיק לנו לראות סרט ביחד ששכרנו מווידאו-מט...

גם שי ויפעת היו באים אלינו מדי פעם או איתן מדירות המעבר שלהם של המכון - שי היה מבקש בנימוס אם אוכל ללכת למכולת ולקנות לו טקילה או בירה או משהו לשתות ואני הייתי הולך לקנות לו במכולת...

זו הייתה שכונה דתית-לאומית איפה שאני ושלי שכרנו דירה - אף אחד לא סבל אותנו שם - אפשר להגיד בעצם בלב שלם שמהרגע שיצאנו מהמכון לא היינו רצויים בכלל בירושלים הדתית והלאומנית וההומופובית, בירושלים ההולכת ומתחרדת כשהחילונים המעטים שנשארו עוזבים אותה, לא היה לנו מה לחפש יותר בירושלים מהרגע שיצאנו מהמכון, רק לי ולשלי לקח איזה שנתיים להבין את זה, שאנחנו לא רצויים, שירושלים שייכת בעצם לחרדים ולערבים ולימנים לאומנים אוהדי בית"ר - כל פעם שהלכתי למכולת היו ננעצים בי מבטים מגעילים עם עיניים רעות - אף אחד מהשכנים לא רצה לדבר איתנו או לבוא איתנו במגע, אפילו "שלום" לא אמרו לנו כשהיו רואים אותנו בחדר המדרגות - אנחנו, אני, שלי והחברים שלנו, נחשבנו לסניף מרצ בתוך שכונה שהיא מעוז תנועת בית"ר ומח"ל.

היה פעם אחת שאני, שלי, איתן, שי ויפעת היינו אצלנו בדירה ושי שתה ושמונו מוזיקה בקול רם והתחלנו לצחוק ולדבר בקול רם ולעשות קצת רעש וזה הרגיז את השכנים ולמחרת כשירדתי למטה מצאתי פתק מודבק על לוח ועד הבית בכתב יד קריא שמאשים אותנו שאנחנו מחללים שבת ועושים אורגיות של סמים ואלכוהול עם קטינים ושאר שטויות ושקרים מגעילים של פנטזיות חולניות של מוח דתי לאומני הומופובי פרימיטיבי ומעוות... תלשתי את הפתק בזעם והראיתי אותו לשלי שהזדעזעה גם - והחלטנו שיותר אנחנו לא מזמינים את שי, איתן ויפעת אלינו כדי שהשכנים המגעילים האלה לא יעשו לנו צרות...

אז בסוף היה יוצא שרק אביב היה עדיין מדי פעם קופץ לביקור אלינו עד שאני דפקתי גם את זה...

המצב הביטחוני בירושלים ובכלל בכל הארץ לא היה טוב באותם הימים - הסכמי אוסלו התפוצצו, שוב חזרו הפיגועים והיו יריות על שכונת גילה מבית ג'אלה הסמוכה - אביב היה היחיד שהסכים לבוא אלינו לבקר אותנו למרות כל הבלגן שהלך - הוא למעשה עשה לנו טובה כי הוא היה חבר טוב ואהב אותנו ולא רצה להשאיר אותנו בודדים שם וידע עד כמה אנחנו מתגעגעים אליו וצמאים לחברתו ושחוף ממנו אין לנו כמעט אף אחד.

ואני דפקתי את הכול...

הוא קבע איתנו שהוא בא אלינו ביום רביעי וישאר עד שישי - היה לו טלפון נייד כבר כך שיכולנו לשוחח איתנו גם כשהיה מחוץ לבית - באותו יום כשהוא עלה על האוטובוס לירושלים, היו יריות קשות מבית ג'אלה על שכונת גילה והיה חשש לפיגועים בבירה - אני ושלי היינו בסלון, מסתכלים על חדשות בטלוויזיה ופתאום קיבלנו טלפון מ - אבא של אביב - הוא ביקש לדבר איתי ואמר לי שהוא דואג מזה שהבן שלו יבוא אלינו לירושלים כשהמצב הביטחוני מסוכן והפציר בי שארים אליו טלפון ואגיד לו שלא יבוא אלא יחזור הביתה אליו לתל אביב - הוא אמר לי שרק אני יכול לשכנע אותו לחזור וכי הוא לא הצליח לשכנע אותו להישאר בתל אביב... ראיתי אדם מפחד שמפחד על הבן שלו, אז הסכמתי... הרמתי טלפון לאביב שכבר היה על האוטובוס לירושלים ואוטוטו יגיע אלינו והתחלתי לומר לו שמסוכן פה עכשיו ושעדיף שיחזור לתל אביב ולא יבוא אלינו... אביב שתק ואז אמר לי: "אבא שלי דיבר איתך, נכון?" התחלתי לגמגם והוא כבר הבין...

"אני בא אליכם על הפרינציפ! אני כבר מדבר עם אבא שלי, זה עניין שלי!"

הוא הגיע ואנחנו שמחנו לראות אותו - הוא כבר דיבר שוב עם אבא שלו והרגיע אותנו שכלום לא יקרה ושהוא בטוח ואצל חברים טובים שלו...

שלי לקחה חופש מהעבודה כדי לבלות איתו, אבל אני לא - הם יצאו בערב לבלות במועדונים ואילו אני הלכתי לישון כדי שאוכל ללכת לעבודה למחרת. כשקמתי למחרת, הם לא חזרו עדיין, מה שנראה היה לי מוזר - בכל אופן הלכתי לעבודה ועבדתי וכשחזרתי אף אחד לא היה בדירה, אבל לפי הסימנים הם חזרו ושוב הלכו לאן שהוא - וכשגיליתי שהחדר שלי והמיטה שלי מבולגנים, חטפתי התקף זעם כי הבנתי שמישהו (אביב) עשה סקס עם מישהו על המיטה שלי מבלי לבקש רשות... היום זה נראה בעיניי טריוויאלי ולא חשוב בכלל, אבל אז עשיתי מזה סיפור ענק - מיד התקשרתי אליו לנייד שוב ושוב עד שענה והתחלתי לצרוח עליו בזעם, פורק עליו את כל העצבים שלי, "מי הרשה לך?! באיזו זכות?! מי אתה חושב את עצמך לעזאזל?! הוא לא נשאר חייב והתחיל לצעוק בחזרה עליי, ככה צעקנו זה על זה בטלפון עד שניתקתי לו בפרצוף...

לא דיברנו כמה חודשים עד שהשלמנו בסוף בתיווך שלי, שכל אותה תקופה ניסתה ללא לאות לפשר בינינו - אבל הוא לא בא יותר לבקר אותנו בירושלים מאז...

*** - קופסת שרצים...**

אני יושב עכשיו ומסתכל על הווידוי הזה, על הזיכרונות שאני מעלה על הכתב ושואל את עצמי - בשביל מה? את מי זה יעניין? ואני עכשיו שוב יושב על כיסא אורטופדי כי חזרו לי כאבי הגב הכרוניים שלי - כואב לי הגב ויש לי כאב ראש ואני לוקח כל חיי, כל יום, כדורים שרק מטשטשים קצת את הכאב שתמיד קיים ברקע, ואני יושב וסובל ומעלה את הזיכרונות מלפני עשרים ומשהו שנה על מציאות שכבר נדמה שהייתה אשליה - ושוב השדים עולים ורגשות הצער והכאב והחרטה והבושה והכעס והעלבון עולים מחדש אחרי שכבר הספקתי לשכוח אותם קצת אחרי כל כך הרבה שנים - אני מרגיש לפתע כמו זקן חסר ערך שאיש אינו אוהב אותו - ואני מרגיש כאילו פתחתי מחדש קופסת שרצים, תיבת פנדורה מהעבר שלי וכל השדים חוזרים אליי להכאיב לי ולענות אותי ואני מפחד שמע העבר שלי מחכה לי מעבר לסיבוב לסגור חשבון ואני מפחד מהאל או הקארמה שיחרצו את גורלי לאובדן ואני מפחד שהגורל יצחק את צחוקו האחרון - למי ולשם מה אני כותב את הווידוי הזה? אני חושב וחושש שאני כותב אותו לעצמי בלבד... זר לא יבין אותי ואם כבר רק ישפוט אותי לכף חובה ויחרוץ את גורלי - חיי אינם שווים כלום גם ככה - כולה חולה נפש מזדקן בדירה קטנה ומתפוררת כותב את זיכרונותיו אשר אינם מעניינים איש והוא מתענה מחדש על טיפשותו וחטאיו ובורותו - נער הייתי וגם זקנתי ונשארתי אותו אידיוט מטומטם כפי שנוולדתי וכל העולם עובד עליי וצוחק ולועג לי ויורק עליי...

המכון שיקום וכל המסגרות שיקום/דיור האלה לחולי נפש הם לא יותר מאשר מכלאות ייאוש והתעללות, אני וכל מי שהכרתי רק התעללנו זה בזה כל משך הזמן שעבר - הם לא היו החברים שלי בסופו של דבר - מעולם לא היו לי חברים בכלל, זו הייתה רק אשליה אחת גדולה -

לך לישון, בנאדם! קח את הכדורים שלך ולך לישון ותתפלל שלא תקום לעולם! איש מעולם לא אהב אותך ואתה מעולם לא אהבת איש - אתה מיותר בעולם! - כל מעשיך הם הבל הבלים - לך לישון, מטומטם, אידיוט וטיפש, לך, לך לישון, לך קיבינימט, לך תתפגר, חתיכת מפגר דפוק - לך לעזאזל, אתה והזיכרונות שלך שלא שווים דבר - איש לא רוצה לשמוע אותך - חבל שנולדת, אבל אל דאגה, יבוא יום ולא תקום יותר מאפלט שנתך...

*** - פתיחה...**

בגיל 18 התמוטטתי נפשית ואושפזתי ואובחנתי עם סכיזופרניה, בגיל 19 שלחו אותי הוריי והצוות המטפל בי בבית חולים "להשתקם" במכון שיקום בירושלים... לא הייתה לי ברירה אלא לציית וללכת לשם...

היום אני מרגיש רגשות מעורבים מאותן שלוש שנים שהעברתי שם במכון השיקום הירושלמי - דבר לא נותר מלבד הזיכרונות ואני יושב כאן ומעלה אותם על כתב - כמו פותח תיבת פנדורה של כאבים ישנים - אין לי את מי להאשים, אני הוא האחראי היחיד לגורלי הבודד - אני הנושא באחריות הבלעדית לאסונותיי - אינני בא בטענות לאיש על בורותי וטיפשותי ואם יש דין ודיין שרוצה לשפוט אותי, אוכל רק להגיד כי הייתי רק בשר ודם...

נכנסתי למכון שיקום, לפנימייה לנפגעי נפש צעירים, אחרי אשפוז ארוך וטראומטי במחלקה סגורה - נפשי הייתה פצועה ומרוסקת מהחוויית שעברתי שם ומהתרופות החזקות והמשתקות שכובלות אותך בשלשלאות כימיות לתוך עולם אפל ללא תקווה... לא היה בי פחד כי הרגשתי שנשמתי כבר מתה לי באשפוז ולא משנה מה יקרה מכאן והלאה, אין לי יותר תקווה או תקנה לעולם... הלכתי כי לא היה לי מה להפסיד וגם לא מה להרוויח - הלכתי כי אני כלב טמא, תת-אדם פגום שמקומו עם הארורים בתחתית של התחתית וכבר השלמתי עם גורלי ועם כך שתמיד יכול להיות רק יותר גרוע ואף פעם לא יותר טוב...

הגעתי לפנימייה במבנה מתפורר וישן, 18 משתקמים בני גילי ועוד כ-15 אנשי צוות - פסיכולוגים ומדריכים - למקום היו חוקים ומסגרת נוקשה וקשוחה - כיבוי אורות בחצות, השכמה ב-7 בבוקר, מ-8 עד 1 בצהריים חובה להיות מחוץ לפנימייה בעבודה / לימודים / יחידת שיקום תעסוקתית, כשחוזרים ישנה ארוחת צהריים מבושלת חמה ואחרי זה אינסוף תורנויות, ניקיונות, בישולים וועדות שונות ומשונות שעל המשתקמים לקחת חלק בהן וחובה להשתתף בפעילויות הפנימייה והמכון - לכל משתקם חובה לקחת חלק פעמיים בשבוע בשיחות טיפוליות, אסור לצרוך אלכוהול וסמים, אסור לקיים יחסי מין, חובה לקחת טיפול תרופתי, חובה להישמע לצוות ולמדריכים, חובה לשמור על החוקים והמסגרת - מי שלא עומד בכך יסולק מהפנימייה ומהמכון שיקום...

מה שזכור לי בעיקר מאותם חודשים ראשונים של שהותי במקום היה הקור הירושלמי - קור חודר עצמות ומכאיב והרבה אור קודר ואפל - קור ואופל של חוסר תקווה, ייאוש וקדרות של אובדן דרך וגורל מר - היה זה כאילו נכנסתי לשאול הקדמוני של העת העתיקה, כלומר לא ממש גיהנום, אבל גם רחוק שנות אור מגן העדן - מקום שבו באות נשמות החוטאים להיטהר בסבל ועינויים שקטים - מקום של חוסר תקווה וייאוש קודר כגורל, מקום שהוא תמצית הדיכאון...

בכל רגע פנוי שהיה לי, הלכתי לחדר שלי ונכנסתי עם הג'ינס והבגדים למיטה וניסיתי לשווא להתחמם, אך המיטה והבגדים שעל עורי לא חיממו אותי, היה זה כאילו הקור היה מבפנים ולא מבחוץ - הרביתי לישון כמה שיכולתי, כלומר כמה שנתנו לי, שכן לחדשים קרעו את הצורה בניקיונות ובתורנויות - ולא משנה כמה ניסיתי לנקות, זה אף פעם לא היה נקי, כל תורנות כזו הייתה עינוי של שעות עד שאישרו לי המדריכים שסיימתי את התורנות ונתנו לי ללכת לחדר, לישון במיטה ולשכוח מהקיום העלוב שלי...

לא דיברתי כמעט עם איש מלבד מה שהיה הכרחי - כך במשך חודשים... ההשכמות היו הדבר הכי קשה כי פשוט לא רציתי לקום אלא להישאר במיטה, אבל הכריחו אותך... כל דבר הכריחו אותך וכפו אותו עליך, הייתי עבד שלהם והיה עליי לציית - הייתי עבד חסר תקווה או נשמה או חשיבות כלשהי...

*** - עזיבה**

אני זוכר הרבה כעס שבער בי כשהלך והתקרב מועד שחרורי מהמכון - בשיחת הסיום שלי עם מנהל הפנימייה והוריי שתקתי בכעס, בעוד הוריי מתמוגגים מנחת מכך שהנה הבן שלהם "השתקם" וכעת הוא מוכן לצאת אל החיים העצמאיים, אל העולם הנורמלי, כאילו ששלוש שנים במחארה הזו הוציאו לו את כל ה"שטויות" של המחלה מהראש -

לא כך ראיתי את פני הדברים - מה שאני ראיתי וחשתי היה שעברתי בניגוד לרצוני "חינוך מחדש" כמו באיזה מחנה כפייה וכעת, אחרי שהשתמשו בי והתעללו בי, זורקים אותי לכלבים ללא כלום... שתקתי רוב הזמן וקיללתי את המנהל ואת הוריי בלב...

כשהגיע התור של אביב לסיים את השהות במכון שיקום ולהיכנס עם הוריו לשיחת סיום עם המנהל ביחד עם הוריו כמה חודשים אחריי - אמר לי כי הוא לא נשאר חייב ואמר למנהל בדיוק מה הוא חושב על המכון והפנימייה שלו ועליו ועל החוקים וגם סיפר על כל הפעמים שעבר על החוקים ולא נתפס. המנהל אמר לו שאילו היה יודע, היה מעיף אותו על טיל מהמכון והפנימייה... ואביב אמר לו שהוא שם עליו ועל המכון, החוקים והפנימייה שלו זין ושילך להזדיין... וכעת הוא כבר לא משתקם יותר אצלו ולא עבד שלו יותר, אלא הוא חופשי לחיות ולעשות מה שבא לו והוא לא צריך לציית לו יותר...

אביב ידע איך לבטא את עצמו ואיך לדבר, אני לא, לכן הוא דיבר ואני שתקתי - אני עד עצם היום הזה שותק מול אנשים כמו אילם כי אין לי יכולת דיבור וביטוי מילולית, אבל לאביב הייתה היכולת לא לצאת פראיר בשום סיטואציה ובשום מצב אף פעם...

לי לא היה מושג איפה אני רוצה להיות או מה אני רוצה לעשות לאחר סיום השהות במכון, כל מה שידעתי זה שרוב או כל חבריי עדיין נמצאים בשלב ב' של השיקום במכון, תקועים בדירות המעבר, ולכן כאשר שלי פנתה אליי והציעה שאני והיא נשכור ביחד דירה בירושלים ונמשיך לעבוד באותן עבודות שעבדנו בהן שהמכון סידר לנו, הסכמתי בלי הרבה לבטים... ככה נוכל להיות קרובים אל אביב, שי, יפעת, איתן ועידו, החברים שלנו, ולהמשיך להיות בקשר...

התחלנו לחפש אחר דירה ומצאנו כעבור כמה שבועות דירת שלושה חדרים לא רחוק מאיפה שהיו דירות המעבר של המכון, בתוך שכונה דתית-לאומית - היו אלה הורינו שניהלו את המשא ומתן עם בעל הדירה ועזרו לנו לחתום על החוזה איתו והם גם אלה ששימשו ערבים עלינו בחוזה שכירות...

אחרי שחתמנו על החוזה, התחלנו לארוז את חפצינו בדירת המעבר והזמנו הובלה - אני הלכתי וקניתי מיטה כפולה כדי שתהיה לי סוף סוף מיטה משלי עם מזרן אמיתי - עד אז, כל אותן השנים במכון, ישנתי על מיטות זמניות חצי מתפרקות עם מזרן עלוב וישן וכלי מיטה משומשים - דמיינתי שהמיטה הזו תהיה דף חדש בחיים שלי - שיום אחד אני ואהובת לבי, מי שזו לא תהיה, נעשה אהבה עליה ונישן עליה ביחד - עד כדי כך הייתי תמים עדיין...

*** - ימים אחרונים... **

אמצע שנת 2001 וכל מי שהכרנו וכל החברים שלנו כבר עזבו את המכון ואת ירושלים ואף אחד לא בא יותר לבקר אותנו, נשארנו אני ושלי מנותקים מכולם, תקועים באמצע ירושלים עם שכנים שלא סבלו אותנו... בודדים לגמרי ומנותקים מכל העולם... אני התפטרתי מהעבודה שלי לגמרי ולא חיפשתי אחר מקום עבודה אחר, לא היה לי מושג איך מחפשים מקום עבודה בשוק החופשי - שלי עבדה במשמרות ארוכות בתור מזכירה במשרד ביטוח רכב והיו ימים שלמים שלא הייתה בדירה ולא ראיתי אותה במשך ימים שלמים, כולל גם בסופי שבוע - עגמומיות ודיכאון ירדו עליי - העברתי את הזמן איכשהו, לא יודע ולא זוכר כבר איך - ניסיתי לכתוב על המחשב כל מיני סיפורים טיפשיים - נסעתי הרבה לבקר את עידו בסופי שבוע, שמרתי על קשר עם דמיטרי - הייתי מרים טלפון לאביב ומדבר איתו, מעמיד פנים שהכול כשורה ומתמוגג מהדקות המעטות ששמעתי את קולו...

אני ושלי ידענו שזה כבר הסוף של הזמן שלנו פה - שאנחנו לא הולכים לחדש חוזה לעוד שנה - שכבר אין טעם להישאר בירושלים בזמן שכל מי שהכרנו עזב לתל אביב או לאזור קידומת 03... אבא התחיל לדבר איתי על שאחזור והם יסדרו לי דירה לשכור לבד ושאתחיל ללמוד באוניברסיטה משהו, לא משנה מה, העיקר להוציא תואר - זה היה החלום שלו ושל אמא - ילד עם תואר אוניברסיטאי ומסודר עם מקום עבודה מסודר ודירה משלו ואז רק צריך לחכות קצת ו-הופה! פתאום תהיה לו חברה ואחרי שנתיים-שלוש חתונה ואוטו וקידום ואחרי שנתיים-שלוש נכדים חמודים - ממש כמו אחותי...

לא היה לי משהו טוב לעשות או להמשיך מיוזמתי, אז הסכמתי להצעה של אבא שלי והוא היה מבסוט. לקראת יוני כבר הודענו לבעל הדירה שאנחנו לא מחדשים חוזה ועוזבים, שלי גם עשתה תוכניות לשכור

דירה אחרת לבדה, רצוי באזור המרכז היכן שהוא – החוזה הסתיים בסוף יולי 2001 ואנחנו ארזנו את החפצים והרכוש שלנו ועזבנו – שלי לדירה שכורה ברמת גן ואני לדירה שכורה קטנה בעיר שבה גרו הוריי...

*** - מזכרות...**

ישנם שירים שאביב השמיע לי בזמן שהיינו יחד בפנימייה ובמכון שאני זוכר באופן ברור – שירים כמו "Eternity" של רובי וויליאמס או "I Can't Make You Love Me" של ג'ורג' מייקל או "Traveling Light" של הטינדרסטיקס – שירים שלא הכרתי עד אז ואילולא הוא מעולם לא הייתי שם לב אליהם – עד היום כשאני שומע אותם אני נזכר בו יושב איתי בחדר שלנו בפנימייה ומשמיע לי אותם – כל שיר כזה עם הזמן קיבל פרשנות משל עצמו – הוא השמיע לי אותם כשרצה לומר לי משהו אישי לגבי עצמו ולגבי היחסים בינינו ולא יכול היה לדבר בישירות כי חשב אני לא אהיה מוכן לשמוע או להבין על מה הוא מדבר... כי זה היה אישי מדי או ישיר מדי – כי אם היה עושה זאת הייתי עלול לדחות אותו ואת מה שניסה לומר לי...

הוא מכר לי פעם אלבום שקנה והתחרט – לא נתן במתנה – אלא מכר לי, זה היה האלבום הראשון של Savage Garden, עד היום יש לי אותו – כמו כן, כשהשמיע לי את השיר של ג'ורג' מייקל "I Can't Make You Love Me", הוא סיפר לי שהשמיע את השיר למישהו שהיה ביחסים איתו והוא כל כך כעס והזדעזע שקם, נסער ועזב אותו ומאז ניתק איתו כל קשר... לגבי "Traveling Light" של הטינדרסטיקס, אני חושב שהוא ניסה להגיד לי לגבי עצמי את מה שהשיר מביע, שזה בעצם צד שלי ושל איך שאני מתנהג ומתנהג בחיים וגם להזהיר אותי לגבי המחיר הכבד שאשלם בעתיד אם אמשיך להתנהג בצורה הזו...

"Eternity" של רובי וויליאמס היה למעשה שיר הפרידה שלו ממני – הוא השמיע לי אותו ואמר לי שהוא מקדיש את השיר הזה לי ושכל פעם שאשמע אותו, שאזכר בו ואזכור שהוא מאמין בי ואוהב אותי ומאחל לי שאהיה חופשי ומאושר לא משנה מה אעשה עם חיי...

הוא גם השמיע לי פעם את השיר של פול יאנג "Wherever I Lay My Hat (That's My Home)" על מישהו שאומר לבחורה שלא לבכות עליו כי הוא לא שווה שישבר הלב שלה עליו ושהוא לא טיפוס שיכול להיות נאמן למישהי ולמרות שהוא אוהב אותה הוא פשוט לא יכול לשמור לה אמונים, אז שלא תבזבז עליו את הדמעות שלה...

עוד שיר שהשמיע לי היה "And I Think of You (E Penso a Te)" של טאניטה טיקארם, על אישה או גבר (כנראה אישה) שחיה כל חייה בזיכרונות וחשיבה אובססיבית על אהבה נכזבת למישהו/מישהי שעזבה אותה ונטשה אותה...

לפעמים אני מקשיב לאותם שירים ואני נזכר והלב שלי נשבר ובא לי לבכות, אבל אף דמעה לא יוצאת החוצה – ואז אני מעביר את השיר ושומע משהו אחר, נייטרלי, שלא מזכיר כלום או שאין לו מטען מאחוריו – כך זה עד היום, עשרים פאקינג שנה ויותר אחרי...

*** - אצל אביב...**

היה פעם אחת שאבא של אביב נסע לחו"ל והשאיר אותו לבד בדירה שלו בתל אביב, זה היה באחד החגים, אז הוא ניצל את ההזדמנות והזמין אליו אותי ואת יפעת ושלי – נסענו אל תל אביב, אני ושלי ביחד, ונפגשנו כולנו אצלו ביחד עם יפעת – באנו אליו לכמה ימים – דירת פנטהאוז במרכז תל אביב עם 6 חדרים – ישבנו במרפסת אצלו עם הגגון ושמענו מוזיקה, דיברנו וצחקנו ונהנו מהחופש שלנו – אביב גלגל לעצמו סיגריות גראס ועישן אותם – המקרר היה מלא באוכל מבושל קנוי שאמא שלו שלחה לו ובערבים ירדנו למטה למרכז קניות קטן, או שמא זה היה קניון קטן, וישבנו בבית קפה והזמנו מה שרצינו – לכל אחד הוא סידר חדר לישון בו, "אתה תישן בחדר שהיה שלי", אמר לי והראה לי אותו – חדר עם מיטה ועיצוב של קליגרפיה יפנית, "זה היה הטעם שלי כשהייתי בן 14", הסביר וצחק – הוא עצמו ישן בחדר השינה של אביו, שלי ויפעת ישנו בחדרים שהיו של אחותו ואחיו...

"אתה בטוח שאתה לא רוצה גם?" שאל אותי במרפסת לגבי לעשן גראס איתו ואני נענעתי את הראש לשלילה – שלי ויפעת כמובן שרצו גם וביקשו ממנו שיגלגל להן סיגריית גראס – הן עישנו והשתעלו וצחקו בקול רם יותר...

בערב ובלילה לפני התרופות והשינה היינו משחקים "אמת או חובה" או לפחות מנסים לשחק – אביב היה הכי משוחרר מעכבות ואילו אני, שלי ויפעת היינו מפחדים ומסוגרים מפני האפשרות שנשאל שאלות מביכות או נצטרך לעשות דברים מביכים...

"אף פעם לא שיחקתם אמת או חובה בבית הספר עם החבר'ה?" שאל אותנו בפליאה.

אמרנו לו שלא.

ניסינו לשחק, אבל לא הצלחנו להתגבר על הביישנות, הסגירות והעכבות והחשש... עד שהפסקנו...

בסוף הוא הביא את הפלייסטיישן הישן של אחיו הצעיר וחיבר אותו לטלוויזיה וכולנו שיחקנו במונופול עד השעות הקטנות של הלילה.

היינו אצלו כל סוף השבוע וחזרנו במוצאי שבת לירושלים – זו הייתה הפעם הראשונה והאחרונה שראיתי אותו בבית של אחד ההורים שלו...

 ***...HANDS CLEAN - ***

אני כותב את הווידוי הזה כברירת מחדל – כי אין לי למי לספר אותו. אף אחד לא רוצה לשמוע או להקשיב ואין לי למי לספר על מה שקרה בפנימייה השיקומית ובמכון שיקום בירושלים בסוף המאה ה-20 – אני לא רואה אף פסיכולוג או גורם מטפל – הטיפול הנפשי שלי במרפאה לבריאות נפש שבה אני במעקב הוא במקרה הטוב בדיחה מגעילה ומרושעת – אני רואה פסיכיאטרית למעקב וזהו וכל מה שמעניין את הגורמים המטפלים בי ומלווים אותי – הרופאה שלי, העובדת הסוציאלית שלי, אמא בבית וגם את ההורים שלי – זה מה אני עושה בהווה ואם אני מרגיש טוב ומאוזן ולוקח את התרופות ושהכול בסדר איתי... אין לי אף חבר או משהו אליו אוכל לספר או להתוודות על אהבתי לאביב או לגעגועי לחברים שלי מימי ירושלים – ובינתיים נמחקו כל העקבות למה שהיה – לא נותר דבר פרט לזיכרונות שבתוך ראשי – עד שנדמה שרק הזיתי את הכול – אינני בקשר עם חבריי לשעבר מהפנימייה, הקשר בינינו נותק והתנתק ולא בצורה טובה לפני שנים רבות – הם רוצים לשכוח אותי – חלקם כבר לא בחיים ונדמה שהם כבר שכחו אותי – בייחוד אביב שהמשיך עם חייו כאילו מעולם לא הייתי קיים ומאוהב בו... פשוט מחק אותי ואת אהבתי אליו והמשיך הלאה...

נדמה לי לפעמים שנפלתי קורבן לפשע המושלם – הייתה אהבה שהסתיימה בשברון לב ובטעם מר וכולם מכחישים ושכחו ואף אחד לא רוצה לשמוע על זה – ורק אני נותרתי כמו איזה קורבן של לב שבור בלי יכולת להמשיך הלאה עם חיי, עדיין תקוע בעבר וביזכרונות של מה שהיה שלא מרפים ולא יכול להתקדם עם חיי – כתבתי שירים על מה שהיה וסיפורים קצרים כדי לנסות ולהתגבר ולהשתחרר מכבלי העבר, אולם – כולם מחקו אותי ואת מה שהיה ורוחצים בניקיון ידיהם ורק אני נשאיתי לכוד בתוך הזיכרונות ובמה שהיה ואבד, תקוע לבדי ללא עתיד ועם הווה רדוף...

ממש כמו השיר של אלניס מוריסט, "Hands Clean"...

וכעת כשכבר חלפו 20 שנה ויותר ולא נותר כלום ואני כבר מוכן באיחור של עשורים להתוודות ולהודות בכך שאהבתי אותו, אין לכך כל משמעות או ערך, אף אחד לא רוצה לשמוע ואילו הוא מחק אותי והמשיך הלאה – בוקר טוב, טמבל טיפש! הבדיחה על חשבונך... חייך, אכלת אותה!...

 ***...PROTECTION (תורנות גינה)**

התורנות השנואה ביותר עליי ועל רבים בפנימייה הייתה תורנות הגינה – לפנימייה הייתה גינה קטנה עם קצת דשא ושיחים וצמחים ופרחים עונתיים וגם צמחי תבלין ואחת לכמה זמן הייתה הוועדה של הפנימייה מטילה על כמה נפשות אומללות "לעשות תורנות גינה", כלומר כ-7 עד 10 משתקמים שנפלו בגורל הולכים ביחד עם אחד מהמדריכים לגינה עם ג'ריקן מים ומעדרים, מגרפות, טוריות ושאר ציוד חקלאי כדי לנכש את העשבים השוטים מהגינה ולגרוף את הצמחים והעלים המתים ולנקות ולסדר את הגינה...

באותה תורנות הייתי אני וגם שי ויפעת ואביב ועוד כמה משתקמים. המדריך חילק אותנו לצוותים של שניים וחילק את העבודה בינינו, אני ושי החדש שובצנו לזוג עבודה ונתנו לנו מעדר ומגרפה לנכש עשבים. אני עבדתי עם המעדר וגם עם המגרפה וכל הגוף שלי כאב, תוך דקות התחילו לצמוח לי כמה יבלות על הידיים ואני התנשפתי חזק, משתעל מהמאמץ ומהעישון שלי (כבר עישנתי כקופסה ביום) – שי עבד לידי והסתכל עליי...

"אתה רוצה לנוח ושאלתיך אותך?" שאל אותי.

"אתה מוכן?" שאלתי מופתע. נדיבות לא הייתה נפוצה בפנימייה בין מי שאינם חברים קרובים.

"כן, אני רואה שאתה סובל... תן לי את המעדר, אני אחליף אותך ותנוח קצת ותתאושש", אמר לי שי וחיך.

קפצתי על ההצעה ונתתי לו את המעדר והלכתי לצד לשתות קצת מים, לנגב זיעה ולעשן סיגריה ואז הבחנתי ששי חלץ את הסנדלים שלו והוא הולך יחף על אדמת הגינה...

הוא עבד ועבד והמשיך לעבוד בזמן שכל היתר כבר היו תשושים כמוני – נדמה שהוא לא התעייף בכלל, גם לא הזיע – הוא ניכש את העשבים השוטים וגרף אותם וניקה את מרבית העבודה – למעשה הוא עשה באותו יום כ-70-80 אחוז מכל עבודת הגינה לבדו ואנחנו רק ניסינו להעמיד פנים שאנחנו עובדים...

"שי, אתה לא התעייפת?" שאלתי אותו.

"אני רגיל לעבודה חקלאית, אני בא מקיבוץ", אמר לי וחיך, "אני אוהב את הטבע ולעבוד בשדה."

לבסוף הסתיימה העבודה והחזרנו את הציוד למחסן.

"אני רואה שיש לך יבלות על היד", אמר לי שי, "בוא אליי לחדר, יש לי משחה לשים על זה ותחבושות, זה יעזור, עד מחר-מחרתיים זה יעלם."

הסכמתי ועליתי אליו בפעם הראשונה לחדר. אותה יחידת דיור ישנה בקומה השלישית עם סלון קטן וחלונות עם נוף יפה שפעם הייתה יחידת הדיור של איתי... כשהגענו לשם, גיליתי ששי עיצב אותה מחדש, על הקירות היו ציורים מרשימים, העתקים של יצירות אומנות ידועות של דאלי ופיקאסו, על הרצפה של הסלון היה שטיח נעים ויפה ורך, שתי כורסאות ישנות ונוחות עמדו שם וביניהן שולחן קטן עם מאפרה ובצד, להפתעתי, עמדה מערכת חדישה של פנסוניק עם חמישה רמקולים ששי תלה ברחבי הסלון והחדר

כדי שיהיה קול סראונד... הוא חבש לי את היבלות עם משחה ושאל אותי אם ארצה להישאר לשבת איתו ושנשמע קצת מוזיקה... השבתי בחיוב...

ישבנו ושי שם במערכת מוזיקה מדהימה שלא הכרתי עד אז – מוזיקה אלקטרונית קצבית...

"מה זה האלבום הזה?" שאלתי.

"זה אלבום של מאסיב אטאק בשם 'Protection', אמר לי והדליק סיגריה.

זה היה כל כך מגניב לשבת שם, באותו רגע התחלנו לדבר קצת ולעשן – דיברנו על הפנימייה ואיך זה בשבילו להיות חדש ואילו הוא לפתע רצה שאספר לו קצת על עצמי, אז התחלתי לספר עליו ועל אחי הקטן והמצב שלו...

"אחיך חולה נכה קשה?" שאל בצער.

"כן, הוא במוסד למפגרים ולמקרים קשים סיעודיים", אמרתי לו במין אדישות שהסתירה עצב.

"הוא יכול לדבר?" שאל.

"לא, אף פעם לא דיבר איתנו."

"הוא אבל מבין מה מדברים איתו או זיהה אותכם כשטיפלתם בו כשהיה איתכם בבית?"

"הוא ברמה של תינוק בן 6 שבועות, לא מבין כלום ולא מזהה... המחלה הרסה לו את המוח וגם הניתוחים שעבר בתור תינוק, הגוף שלו הרוס ומעוות", הסברתי בעצב שהלך וגבר.

שי הסתכל עליי בעיניים עצובות, "אני מצטער לשמוע, ר'... תסלח לי על ששאלתי אותך על אחיך."

"זה בסדר, שי, אתה לא אשם במצב של אחי... אף אחד לא אשם..."

שתקנו, האלבום סיים לנגן.

"מה בא לך לשמוע עוד?" שאל אותי שי.

"אני לא יודע, אני לא מתמצא הרבה במוזיקה," עניתי מתנצל.

"איזו מוזיקה אתה אוהב לשמוע?" שאל והניח את ידו על כתפי.

"לא יודע... ביטלס?" עניתי.

"שנייה, תיכף חוזר," שי הלך לחדר וחזר עם אלבום והכניס למערכת והפעיל.

השיר "All You Need Is Love" של הביטלס התחיל להתנגן מהרמקולים. שי חזר והתיישב לצידי ועישן בשקט...

נשארתי באותו יום עם שי בסלון של יחידת הדיור שלו עד לערב, הוא שם אלבום אחרי אלבום של סוגים שונים של מוזיקה מדהימה שמעולם לא שמעתי לפני כן וגם לא אחרי כן, עישנו ודיברנו ואני כבר לא זוכר על מה וראינו ביחד עם המוזיקה מהחלון את השקיעה בירושלים וכל השמיים נצבעו באור צהוב כתום אדמדם ויפה עד שהפכו לחושך והכוכבים והירח החלו להיראות...

"אני צריך ללכת, שי," אמרתי לו.

"אתה תמיד מוזמן לחזור לפה מתי שתרצה... חבר," אמר לי שי בקול רך.